Gemeente Waterland

Voorjaarsnota
Gemeente Waterland

2026

Inhoudsopgave

Hoofdlijnen ... 3
Inleiding ... 4
Overhevelingen jaarrekening 2025 ... 6
Samenvattend overzicht ... 10
Programma's ... 12
Ruimtelijk domein ... 13
Openbaar domein ... 20
Sociaal domein ... 25
Bestuur ... 33
Algemene dekkingsmiddelen ... 39
Overhead ... 42
Vennootschapsbelasting ... 45
Onvoorzien ... 47
Reserves ... 48
Financiële begroting ... 49
Begroting 2026 - 2029 ... 50
Investeringskredieten ... 55
Bijlagen ... 72
Kaders voor de begroting 2027 ... 73
Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2026 ... 75
Afkortingenlijst ... 85

Hoofdlijnen

Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2026 van de gemeente Waterland. Dit document vormt het eerste kaderstellend product in de jaarlijkse Planning & Control-cyclus en bevat een actualisatie van zowel de beleidsmatige als de financiële stand van zaken ten opzichte van de vastgestelde begroting. De Voorjaarsnota geeft een doorkijk naar de komende jaren, vormt de opmaat naar de begroting 2027 en biedt ruimte om tussentijds bij te sturen op actuele ontwikkelingen.

In deze Voorjaarsnota wordt per programma inzichtelijk gemaakt wat we willen bereiken, wat we daarvoor doen en hoe de uitvoering van het beleid ervoor staat. Daarnaast zijn in deze nota de financiële afwijkingen per programma opgenomen, met een toelichting op de mutaties. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen technische correcties en autonome ontwikkelingen. Vanwege het vormen van een nieuw college is er dit jaar voor gekozen om geen mutaties op te nemen voor nieuw beleid. De wijzigingen betreffende nieuw beleid worden meegenomen in de meerjarenbegroting 2027.

Hieronder treft u een overzicht aan van de wijzigingen in deze Voorjaarsnota die groter zijn dan € 100.000:

- Hogere inkomsten van het gemeentefonds € 340.000 (2026)
- Hogere inkomsten in verband met de opvang in Katwoude € 200.000 (2026)
- Hogere inkomsten dan uitgaven door de opvang van Oekrainers € 2.200.000 (2026)
- Hogere inkomsten door diverse woningbouwprojecten € 109.000 (2026)
- Lagere inkomsten voor de omgevingsvergunning omdat de leges van Markgouw niet meerjarig zijn € 200.000 (2026)
- Lagere inkomsten OZB door lagere stijging WOZ-waarde dan verwacht € 215.000 (2026)
- Hogere lasten jeugd door een uithuisplaatsing en duurdere verblijfplekken voor jongeren €1.700.000 (2026)
- Hogere lasten door de uitvoering van de mobiliteitsagenda verkeersmaatregelen € 116.000 (2026)
- Hogere lasten om het ambitieniveau voor lokale weerbaarheid op te stellen en het invoeren van noodsteunpunten € 100.000 (2026)
- Lagere lasten voor uitbestede werkzaamheden betreffende ruimtelijke plannen € 50.000 (2026) € 100.000 vanaf 2027
- Lagere lasten door actualisering van de kapitaallasten doordat diverse investeringen zijn uitgesteld.

Overhevelingen jaarrekening 2025

Een aantal werkzaamheden die gepland waren voor 2025, zijn doorgeschoven naar 2026. Hieronder staat een overzicht met daaronder de uitleg bij de verschillende overhevelingen.

Bedragen x € 1.000

	Meerjarige projectbudgetten	Incidentele budgetten	Totaal
1. Ruimtelijk domein	**98**	**23**	**121**
Project Omgevingsplan Waterland	91	0	91
Omgevingsvisie	6	0	6
Brandkranen	0	23	23
2. Openbaar domein	**153**	**539**	**692**
Subsidie zwerfafval	0	73	73
Laadpalen	0	15	15
Opslag accu's en batterijen	0	20	20
Recreatiefonds	0	130	130
Verkeersmaatregelen	153	0	153
Bibliotheekwerk beleid	0	31	31
Cultuurfonds	0	130	130
Sportfonds	0	140	140
3. Sociaal domein	**0**	**117**	**117**
Huisvesting basisonderwijs	0	36	36
Toegang Jeugd	0	35	35
Kwartiermaker regionale samenwerking	0	29	29
Wmo uitvoeringskosten	0	7	7

	Meerjarige projectbudgetten	Incidentele budgetten	Totaal
Compensatieregeling alleenverdieners	0	10	10
6. Overhead	**101**	**136**	**237**
Arbobudget	0	58	58
Wetgeving NIS2	0	78	78
Programma dienstverlening	14	0	14
Strategisch personeelsplan	87	0	87
Totaal	**352**	**815**	**1.167**

Project Omgevingsplan Waterland

Er wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van een nieuw omgevingsplan Waterland. Door beperkte capaciteit bij de externe partij die verantwoordelijk is voor het opstellen van dit plan is er echter vertraging ontstaan in het proces. Als gevolg hiervan zijn de uitgaven in 2025 lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. Het volledige budget blijft echter noodzakelijk voor de verdere uitwerking van het omgevingsplan Waterland. Daarom wordt voorgesteld het resterende budget over te hevelen naar een volgend begrotingsjaar.

Omgevingsvisie

Door een meerwerkopdracht voor de meerwaardetool wordt het beschikbare budget nagenoeg volledig benut. Daarom wordt voorgesteld om het resterende budget over te hevelen naar een volgend begrotingsjaar.

Brandkranen

Bij de VJN 2025 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het onderhoud van brandkranen. De werkzaamheden zijn in 2025 gestart en nog niet volledig afgerond. Om die reden wordt het gereserveerde budget doorgeschoven naar 2026.

Subsidie zwerfafval

In Q4 2025 is een eenmalige subsidie ontvangen op grond van de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik. In 2026 zal een plan worden gemaakt voor de besteding van deze subsidie.

Laadpalen

Bij de VJN 2025 is budget beschikbaar gesteld voor de aanschaf van laadpalen. Uitvoering heeft plaatsgevonden in januari 2026.

Opslag accu's en batterijen

Bij de VJN 2025 is budget beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een opslag voor accu’s en batterijen. Uitvoering vindt plaats in 2026.

Recreatiefonds

Dit budget is in 2025 incidenteel beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het recreatiefonds. Uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld.

Verkeersmaatregelen

Dit budget is incidenteel toegekend voor verkeersmaatregelen. Het restant wordt in 2026 uitgegeven aan nog te realiseren maatregelen.

Bibliotheekwerk beleid

Dit budget is incidenteel toegekend. Het resterende bedrag wordt in 2026 gebruikt voor ruimere openingstijden. Daarnaast wordt onderzocht of het ingezet kan worden voor het realiseren van openingspoortjes en/of studieplekken.

Cultuurfonds

Dit budget is in 2025 incidenteel beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het cultuurfonds. Uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld.

Sportfonds

Dit budget is in 2025 incidenteel beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het sportfonds. Uitvoering vindt plaats in 2026, omdat er eerst een regeling voor moest worden opgesteld.

Huisvesting basisonderwijs

Het incidentele budget voor het opstellen van het Integraal huisvestingsplan is nodig om dit proces in 2026 af te kunnen ronden.

Toegang Jeugd

De inzet van meer uren in de jeugdhulp om regie te voeren en zelf jeugdbeschermingstaken uit te voeren is in 2025 incidenteel toegekend voor tijdelijke inhuur personeel, maar is nog niet ingezet. Deze inzet zal in 2026 plaatsvinden.

Kwartiermaker regionale samenwerking

In 2025 is door de portefeuillehouders Zorg en Veiligheid, Wmo, Jeugd en Participatie van de regio Zaanstreek-Waterland opdracht gegeven om de regionale samenwerking binnen deze beleidsterreinen op elkaar af te stemmen (governance). Dit project is later gestart dan gepland, omdat het lang duurde voor er een geschikte kwartiermaker gevonden was. Het project loopt door in 2026.

Wmo uitvoeringskosten

Voor de voorbereiding van het project Boeglijn is ook in 2026 personele inzet nodig. Hiervoor was budget geraamd bij de Uitvoeringskosten Wmo. Het overgebleven budget wordt ingezet voor personele kosten in 2026.

Compensatieregeling alleenverdieners

De uitvoering van de Wet Tijdelijke Regeling Alleenverdieners. Dit bedrag is begroot voor werkende alleenverdieners met een laag inkomen die in aanmerking komen voor deze regeling. Hier is in 2025 nog geen gebruik van gemaakt door inwoners, maar rechthebbenden kunnen zich t/m 2027 melden.

Arbobudget

In de afgelopen periode is het Arbobeleid opgesteld en zijn er RI&E's voor het gemeentehuis, de gemeentewerf en De Bolder uitgevoerd. Naar aanleiding hiervan is een plan van aanpak opgesteld. De uitwerking hiervan zal de komende periode opgepakt en uitgevoerd worden.

Wetgeving NIS2

De invoering van de Cyberbeveiligingswet is in Nederland uitgesteld. Wij zijn reeds gestart met de implementatie en deze loopt door in 2026.

Programma dienstverlening

Voorbereiding voor twee trainingen is gestart in 2025 en de uitvoering vindt plaats in 2026.

Strategisch personeelsplan

SPP is een meerjarig programma. Diverse projecten lopen door in 2026 en 2027.

Samenvattend overzicht

Hieronder vindt u voor het jaar 2026 een overzicht van de saldi van de eerder vastgestelde Begroting 2026, de begrotingswijzigingen die vervolgens door de raad zijn goedgekeurd en de begrotingswijzigingen die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld per programma. Het saldo na de vaststelling van deze Voorjaarsnota wordt weergegeven in de laatste kolommen.

Bedragen x € 1.000

Programma	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1. Ruimtelijk domein	-4.991	-111	-461	-5.563	-4.947	-4.958	-4.657
2. Openbaar domein	-6.810	-310	-559	-7.679	-7.415	-7.227	-7.981
3. Sociaal domein	-18.134	-30	217	-17.947	-18.245	-17.955	-18.169
4. Bestuur	-2.209	0	-43	-2.252	-2.232	-2.232	-2.232
5. Algemene dekkingsmiddelen	41.150	-7	618	41.762	41.569	40.828	41.525
6. Overhead	-9.720	-23	253	-9.491	-9.683	-9.430	-9.383
7. Vennootschapsbelasting	-3	0	0	-3	-3	-3	-3

Programma	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
8. Onvoorzien	-50	0	0	-50	-50	-50	-50
9. Reserves	1.650	0	1.067	2.717	1.324	1.106	977
Totaal	**883**	**-481**	**1.092**	**1.495**	**318**	**80**	**28**

In onderstaand overzicht worden de begrotingswijzigingen die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld uitgesplitst naar soort mutatie per programma. Deze mutaties betreffen 2026. Meer inzicht in de overige jaren is opgenomen in de bijlage.

Bedragen x € 1.000

	Autonome ontwikkelingen	Technische correcties	Totaal
1. Ruimtelijk domein	-349	9	-341
2. Openbaar domein	142	-9	133
3. Sociaal domein	334	0	334
4. Bestuur	-54		-54
5. Algemene dekkingsmiddelen	955		955
6. Overhead	491		491
9. Reserves	-100		-100
Totaal	**1.419**	**0**	**1.419**

Programma's

Ruimtelijk domein

Het programma Ruimtelijk domein richt zich op verschillende thema's, namelijk: bouwen en wonen, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie, economie, toerisme, landschap en recreatie, markten, standplaatsen en evenementen.

Elk van deze thema's is van belang voor de ontwikkeling en kwaliteit van de ruimtelijke omgeving.

Doelstellingen

Wat willen wij bereiken?

Het gewenste maatschappelijke effect is het faciliteren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en verblijven.

1.1 Betaalbare woningen

Voldoende betaalbare woningen voor doelgroepen (jongeren en ouderen) realiseren.

Het college heeft plannen gemaakt voor de bouw van ongeveer 2000 woningen, van welke woningen de betaalbaarheid op voorhand gewaarborgd dient te zijn. In huidige bouwplannen is een keuze gemaakt voor een gemeentelijke rol en de inzet van het grondbeleidsinstrumentarium. Voor de nog te maken bouwplannen kan het wenselijk zijn om te kiezen voor een actieve(re) gemeentelijke rol. In het grondbeleid zijn tevens nieuwe maatregelen opgenomen om de betaalbaarheid van woningen beter te waarborgen en de huidige verdeling van sociale-, betaalbare- en vrijesectorwoningen te reguleren (30-30-40). Deze nieuwe maatregelen hebben financiële consequenties. Als niet wordt voldaan aan de eis om sociale en betaalbare woningen te realiseren, dient ter compensatie een vergoeding aan de gemeente te worden betaald.

Wat gaan wij daarvoor doen?

1.1.1 Nieuwbouwwoningen

Wij geven uitvoering aan het Meerjarenprogramma Woningbouw , met plannen voor ca. 2.000 woningen. Hierbij staat centraal het ruimtelijke faciliteren van de projecten met de daarvoor beschikbare en meest doelmatige instrumenten. Daarbij is tevens aandacht voor kansen die zich aandienen voor locaties die niet in het meerjarenprogramma staan. Deze worden per locatie integraal beoordeeld op mogelijkheden en kansen.

Stand van zaken
De uitvoering van het Meerjarenprogramma Woningbouw verloopt naar verwachting. Veel project met een substantiële bijdrage aan de doelstelling van 2.000 woningen is in uitvoering. Ten aanzien van de kansrijke projecten zijn de projecten die voor dit jaar op de planning stonden opgepakt.

1.1.2 30-30-40 verdeling
Conform de Nota Grondbeleid hanteren wij bij nieuwbouwprojecten de volgende verdeling in het programma:

- 30% sociaal (huur)
- 30% betaalbaar (huur of koop)
- 40% vrije sector

Stand van zaken
Dit uitgangspunt hanteren wij als uitgangspunt in de gesprekken met initiatiefnemers en is leidend in de contractvorming.

1.1.3 Tijdelijke woningen
Op basis van de in 2023 uitgevoerde locatie analyse en opgestelde businesscase blijft het streven om zo mogelijk 100 tijdelijke woningen te realiseren.

Stand van zaken
Tijdelijke woningen worden nog steeds gezien als een middel om op de korte termijn woningen te realiseren om de lokale druk op de woningmarkt te verlagen in aanloop naar structurele woningen. Echter ontbreekt het aan financiële middelen. Dat is onveranderd.

1.1.4 Alternatieve woonvormen
Op basis van de in 2023 opgestelde woonzorgvisie worden specifieke locaties aangewezen waar alternatieve woonvormen voor ouderen gestimuleerd en gefaciliteerd worden.

Stand van zaken
Voor kleinschalige alternatieve woonvormen wordt op dit moment ingezet op de locaties ’t Spil, Garage Boom en Hoogkamplaan. Hier wordt met name ingezet op drie kamer appartementen welke levensloopbestendig wordt ingericht. Voor complexe alternatieve woonvormen wordt met name in de regio ingezet op locaties. Dit heeft ook specifieke aandacht in de regiodeal. Ook binnen de gemeente blijven we kijken naar mogelijkheden, als die zich voordoen.

1.2 Energietransitie
In het Uitvoeringsprogramma 2025-2027 zijn drie thema's benoemd: Isoleren en besparen, Duurzame energie opwekken en Duurzaam verwarmen. Hieronder staan de activiteiten waar in 2026 aan zal worden gewerkt. Een volledige beschrijving van alle activiteiten en doelstellingen staat in het Uitvoeringsprogramma.

Wat gaan wij daarvoor doen?
1.2.1 Isoleren en besparen
1. Aanbieden isolatiesubsidies (Isolatie-aanpak, Duurzaamheidsfonds).

2. Organiseren collectieve inkoopacties.
3. Communicatieplan opzetten en uitvoeren voor bewustwording van mogelijkheden tot energiebesparing woning en gedrag.
4. Compensatiemaatregelen treffen voor vleermuizen zodat o.a. spouwmuurisolatie en dakisolatie aan de buitenzijde bij woningen weer volop mogelijk is.
5. Energieadviezen geven aan minder vermogende woningeigenaren (onderdeel Isolatieprogramma) en aan overige groep woningeigenaren.
6. Aanbod energiebesparende maatregelen en diensten energiearmoede, waaronder het opzetten van een energieklusteam.
7. Aansluiten bij energiecoachdiensten van Energiek Zeedam.

Stand van zaken

1. In 2025 is er goed gebruik gemaakt van de subsidiemogelijkheden voor (extra) woningisolatie. De pot voor isolatiesubsidie van woningen van € 390.000 - € 450.000 is vergeven. Voor woningen tot € 390.000 is er nog voldoende subsidie beschikbaar. Ook hebben we speciaal voor de moeilijk te verduurzamen monumenten een bijdrage voor specifiek kostbaar monumentenglas en huurders van corporatiewoningen voor het elektrificeren van hun kooktoestel.
2. Naast en bij de subsidiemogelijkheden worden er ook inkoopacties georganiseerd voor verdere ontzorging van bewoners.
3. Periodiek worden berichten gedeeld om bewoners van de mogelijkheden tot energiebesparing te informeren.
4. Er wordt gewerkt aan een aanbesteding voor het in beeld krijgen en behouden van beschermde gebouwbewonende diersoorten om vrijstelling voor werkzaamheden aan gebouwen te verzorgen voor bewoners en beheerders.
5. Als onderdeel van de isolatiecampagne is het mogelijk om een huisbezoek met persoonlijk bespaarplan voor de woning aan te laten maken. Dit is geheel gratis voor de doelgroep met de laagste woningwaarde en tegen fors gereduceerd tarief voor alle overige eigenaar-bewoners.
6. In 2025 is er een actie geweest voor energiebesparende maatregelen aangebracht door energiefixers. Hiermee hebben we al bijna onze doelstelling behaald voor 2025-2027. Om nog meer bewoners een kans te geven gebruik te maken van deze diensten gaan we eenzelfde campagne herhalen in 2026. Uiteindelijk is gekozen dit extern te beleggen en geen eigen energieklusteam op te zetten.
7. Door capaciteit is het (momenteel) helaas niet mogelijk aan te sluiten bij de vrijwillige groep coaches van buurgemeente Edam-Volendam "Energiek Zeedam". Door de energiefixers en de aangeboden huisbezoeken bieden we bewo0ners en huurders wel campagnematig de mogelijkheid tot energie coaching. Ook is het mogelijk om tegen gereduceerd tarief een lokale energieadviseur te laten langskomen en een adviesrapport te laten schrijven.

1.2.2 Duurzame energie opwekken

1. Voorlichten agrariërs en ondernemers over mogelijkheden kleine windturbines.
2. Meewerken aan initiatieven voor zonnepanelen boven parkeerplaatsen.
3. Ondersteunen kleinschalige buurtinitiatieven zoals Uitdammer Energie.
4. Kennis delen en begeleiding bieden aan sportaccommodaties en ander maatschappelijke vastgoedeigenaren voor plaatsen van zonnepanelen voor elektriciteit en thermiek/warmte.
5. Verkennen mogelijkheden initiatieven samen met Waterlandse energiecoöperaties.
6. Bijwerken prestatieafspraken woningcorporaties met betrekking tot zonnepanelen.
7. Communiceren over voordelen (direct) gebruik van eigen elektriciteitsopwekking.

Stand van zaken

Er wordt momenteel (vervolg)onderzoek gedaan naar de kansen voor het realiseren van zonnepanelen boven parkeerplaatsen op de centrale parkeerplaats van Marken. De uitkomsten van

dit onderzoek worden voor de zomer verwacht. Daarna wordt gekeken of en hoe dit initiatief een vervolg krijgt. Met energiecoöperaties zijn we de mogelijkheden voor energiedelen aan het verkennen en in welke rol de gemeente hieraan kan bijdragen. De gemeente gaat door met het ondersteunen van buurtinitiatieven zoals Uitdammer Energie.

Een uitgebreidere terugkoppeling van de voortgang volgt in de tweede Voortgangsrapportage van het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. Deze wordt uiterlijk juni 2026 naar de gemeenteraad gestuurd.

1. In 2026 wordt de verordening op de webpagina van gemeente Waterland gedeeld en zullen de betreffende ondernemers worden geïnformeerd.
2. Extern wordt er een analyse gedaan over de uitvoering en locaties voor zonnepanelen boven parkeerplaatsen. Wij blijven samen met de energiecoöperaties kijken naar de mogelijkheden.
3. Uitdammer energie kijkt samen met bewoners, het vakantiepark en de energiecoöperatie van windpark de Nes waarin en hoe zij samen kunnen optrekken om decentraal en mogelijk collectief het regionale net te ontlasten en tegelijk verder te elektrificeren.
4. Er zijn verschillende berekeningen gemaakt voor het eigen verbruik en mogelijk energiedelen van opwek van sportaccommodaties. In 2026 wordt gekeken hoe dit het best integraal kan worden opgepakt om de businesscase financieel beter uit te laten komen.
5. Samen met energiecoöperaties wordt gekeken naar de mogelijkheden om gemeentelijk vastgoed, leegstaande daken en braakliggende stukjes restgrond te voorzien van energieopwekkende installaties.
6. In de jaarlijkse jaarschijf wordt samen met woningcorporaties gestuurd op meer energieopwekking en benutting van daken van corporatiewoningen.
7. Op onze eigen website is een pagina toegewijd aan het effectiever benutten van elektriciteitsopwekking door eigen verbruik.

1.2.3 Duurzaam verwarmen

1. Opstellen Warmteprogramma (Transitievisie Warmte 2.0), met daarin de definitieve warmteoplossing per wijk in de gemeente.
2. Wijkuitvoeringsplannen maken voor alle wijken in Waterland.
3. Bedrijven en maatschappelijke organisaties ondersteunen die duurzaam willen verwarmen, onder andere door afstemming met netbeheerder Liander.
4. Ondersteunen verschillende bewonersinitiatieven die bijdragen aan het aardgasvrij maken van straten, wijken of gebieden in de gemeente.
5. Communiceren over overtollig (woninggebonden) opgewekte duurzame elektriciteit omzetten naar warmte.
6. Opzetten ontzorgingstraject voor bewoners die aardgasvrij willen verwarmen.
7. Organiseren collectieve inkoopacties voor warmte-installaties.

Stand van zaken

1. Door de grootschalige wetwijzigingen van de nationale energiewet, de wet collectieve warmte en de wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie heeft de Rijksoverheid besloten dat de warmteprogramma's meer tijd tot uitwerking nodig hebben en is de deadline verzet naar 31-12-2027. Het warmteprogramma van Waterland wordt momenteel uitgewerkt en naar verwachting kan deze voor eind 2026 voorgelegd worden.
2. Het is niet gelukt deze uitvoeringsplannen allemaal geheel uit te werken. Enkele worden in 2026 uitgewerkt en met participatie de bewoners, netbeheerder en andere stakeholders geraadpleegd.
3. Eind 2024 is er met een aanpassing in de nota uiterlijk bouwwerken vastgelegd dat het ook mogelijk is om in beschermd gezicht en zelfs op monumentale panden zonnepanelen te

plaatsen. Dit maakt het ook voor bedrijven en maatschappelijk vastgoed mogelijk oom (een deel) van het eigen energieverbruik op te wekken. In 2025 zijn enkele ondernemers aangesloten bij het ontzorgingsprogramma voor het MKB van provincie Noord-Holland. In 2026 gaan we gezamenlijk een campagne uitvoeren om MKB in Waterland met een eigen bedrijfspand te helpen met energiebesparing en elektrificeren van apparatuur en verwarming.

4. Eind 2025 is een voorstel aangenomen om een uitvoeringsregeling te maken voor het financieel ondersteunen van bewonersinitiatieven. Deze zal in 2026 openbaar aan te vragen zijn.
5. Er is een webpagina op de eigen website van de gemeente Waterland aangemaakt waar meerdere mogelijkheden tot elektriciteit naar warmte bufferen worden uitgelegd.
6. Samen met een extern bureau wordt geanalyseerd welke oplossingen voor aardgasvij verwarmen het best passen bij verschillende woontypologieën. De uitkomsten zullen worden gedeeld met de bewoners.
7. In navolging van de uitkomsten van de analyse per woningtypen zullen er collectieve inkoopacties worden aangeboden met daarin passende warmteoplossingen.

1.3 Toerisme en recreatie

Het toerisme en de recreatie, ook in regionaal verband, verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme en focus op spreiding van bezoekers.

Wat gaan wij daarvoor doen?

1.3.1 Convenant groepsrondleiding Marken

Het convenant bevat afspraken, waarmee een eerste stap naar (meer) onderling begrip tussen bewoners, toeristen en de betrokken ondernemers is gezet. De afspraken in dit convenant zijn te monitoren door feiten te verzamelen en op basis daarvan kunnen wij evalueren en/of afspraken aanpassen. Daarbij geldt ook de vraag op welke wijze - wellicht anders dan of aanvullend op een convenant - alle belangen samengebracht kunnen worden.

De gemeente en de Eilandraad zijn en blijven hierover in gesprek, ook in 2026, waarin we opnieuw de werking van het convenant zullen monitoren.

Stand van zaken

De evaluatie is gepland in Q3 van 2026.

1.3.2 Registratie particuliere vakantieverhuur

Er is een registratiesysteem voor particuliere vakantieverhuur ingevoerd. Het registratiesysteem ziet erop toe dat particuliere aanbieders hun (gedeeltelijke) woonruimte alleen met een registratienummer mogen adverteren op de bekende boekingsplatformen. Hiermee willen we voorkomen dat particuliere aanbieders illegaal woonruimte (of een gedeelte daarvan) aanbieden.

Stand van zaken

De overeenkomsten voor de uitvoering van het registratiesysteem zijn gesloten en het systeem is inmiddels ingevoerd.

1.3.3 Regionale samenwerking

Wij continueren voor toerisme de regionale samenwerking tussen Purmerend, Edam-Volendam, OVER-gemeenten en Landsmeer. Daarnaast zetten we de regionale samenwerking met Bureau

Toerisme Laag Holland (BTLH) voort en zetten we in op een efficiëntere samenwerking tussen de lokale promotie organisaties, BTLH en de samenwerkende gemeenten.

Stand van zaken
De regionale samenwerking verloopt goed. Op Zaanstreek-Waterland niveau wordt gewerkt aan een nieuw uitvoeringsprogramma op gebied van economie en toerisme. Naar verwachting zal dit programma in Q3 uitgewerkt zijn.

Bureau Toerisme Laag Holland wordt nog steeds ingezet als regionale promotie organisatie voor de gemeenten in Waterland. In het eerste kwartaal van 2026 hebben bestuurders overeenstemming bereikt over de doorontwikkeling van BTLH naar een DMO (Destinatie Marketing Organisatie).

1.4 Klimaatadaptatie
De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds vaker merkbaar. Denk bijvoorbeeld aan wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen, enz.

Om de negatieve gevolgen van de klimaatverandering te minimaliseren werken we samen aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Nederland. Om dit te bereiken neemt de gemeente Waterland deel aan het samenwerkingsverband ruimtelijke adaptatie Noorderkwartier 2024 - 2030.

Wat gaan wij daarvoor doen?
1.4.1 Actievere deelname
Verkennen hoe de passieve deelname in de afgelopen jaren (als gevolg van beperkte middelen/capaciteit) kan worden omgezet in een meer actieve deelname, met als doel om lokaal beleid te ontwikkelen dat aansluit op en bijdraagt aan de doelen in de samenwerking.

Stand van zaken
De gemeente maakt deel uit van de regionale samenwerking wat betreft klimaatadaptatie. In 2026 wordt een nieuwe strategie en uitvoeringsagenda opgesteld. In de openbare ruimte blijft klimaatadaptie een continu aandachtspunt bijvoorbeeld bij herinrichtingen.

1.5 Dijkversterking tussen Monnickendam en de Nes
Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de financiering van dijkversterkingen (bestuur van het Hoogwaterbeschermingsprogramma) zijn momenteel in gesprek over de noodzaak om de dijk tussen Monnickendam - De Nes te versterken. De noodzaak voor versterking staat nog niet vast. Blijkt een versterking van dit dijktracé nodig te zijn dan wil het college laten onderzoeken of de aanleg van een breder fietspad in het nieuwe dijkontwerp mogelijk is.

Wat gaan wij daarvoor doen?
1.5.1 Onderzoek verbreding fietspad dijk
Als blijkt dat de dijkversterking nodig is en gerealiseerd gaat worden, dan zal als meekoppelkans het onderzoek naar de verbreding van het fietspad worden geïnitieerd.

Stand van zaken

Er is nader onderzoek nodig in het kader van een dijkversterking op dit traject. Landelijk werken betrokken partijen aan een aanvulling op de beoordelingsmethode voor dijken langs grote meren. Zodra deze methode klaar en toepasbaar is, wordt de dijk opnieuw beoordeeld. Op basis van de uitgangspunten die op dat moment gelden wordt onderzocht of, en op welke wijze het fietspad als meekoppelkans kan worden meegenomen in het project.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom ''Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN'' op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage .

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
1.01 Veiligheid	-3.420	-37	-126	-3.583	-3.465	-3.464	-3.463
1.02 Economie en toerisme	-320	19	0	-301	-298	-298	-298
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-1.251	-92	-335	-1.678	-1.183	-1.195	-895
Totaal	**-4.991**	**-111**	**-461**	**-5.563**	**-4.947**	**-4.958**	**-4.657**

Openbaar domein

Omschrijving programma

Het programma Openbaar domein richt zich op een openbare ruimte die er goed uitziet, veilig is en een gezonde balans tussen natuur (zoals planten en bomen) en bestrating heeft. In dit programma besteden we aandacht aan zaken zoals groen, wegen, civiele kunstwerken, afvalbeheer, rioleringssystemen, vastgoed en accommodaties.

Doelstellingen

Wat willen wij bereiken?

De gewenste maatschappelijke effecten zijn:

- Het zorgen voor een veilige openbare ruimte, dag en nacht voor iedereen. Daarnaast wordt gezorgd voor een prettige, duurzame leefomgeving en infrastructuur waarbij bij de vormgeving hiervan rekening wordt gehouden met de veranderende weersinvloeden;
- Een openbare ruimte die bijdraagt aan een goede dienstverlening voor de inwoners en ondernemers van Waterland.

2.1 Openbare ruimte

Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

2.1.1 Voorbeeldfunctie klimaatbewuste inrichting

Een voorbeeldfunctie vervullen waar het gaat om klimaatbewuste inrichting. Hier is aandacht nodig voor de inrichting van de openbare ruimte bij nieuwbouwprojecten en bij herinrichting van de bestaande openbare ruimte.

Stand van zaken

De samenwerking in de regio Zaanstreek-Waterland geldt ook voor 2026, samen werken we aan het klimaatbestendig maken van onze regio. Bij het uitvoeren van projecten in de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie waar mogelijk en relevant meegenomen.

2.1.2 Bomen planten: 11 voor 10 bosjes

Bomen planten: 11 voor 10 bosjes. Er worden locaties aangewezen waar ruimte is voor extra aanplant van bomen. En bij de uitval van bomen door bijvoorbeeld storm of ziekte worden bomen herplant.

Stand van zaken

Dit is een doorlopend proces, waar bomen verdwijnen worden deze gecompenseerd op dezelfde of op een andere locatie. Dit is ook opgenomen in het omgevingsprogramma groen.

2.1.3 Openbaar groen

Het openbaar groen in stand houden en waar mogelijk uitbreiden. Bij herinrichtingsplannen wordt dit meegenomen in de ontwerpen.

Stand van zaken

Hier is continu aandacht voor, dit heeft veel raakvlakken met activiteit 1: klimaatadaptatie. Waar mogelijk wordt bij herinrichting meer groen gerealiseerd. Ook dit is onderdeel in het omgevingsprogramma groen.

2.1.4 Afname insecten voorkomen

De afname van insecten zoveel mogelijk voorkomen. Bij de keuze voor beplanting bij het herplanten/herinrichten van plantvakken wordt gekozen voor diversiteit in plantsoorten om zo de afname van insecten te voorkomen. Minder maaien op geschikte locaties die niet worden gebruikt voor spelen/recreatie.

Stand van zaken

Bij beplantingsplannen wordt waar mogelijk gekozen voor planten die insecten aantrekken. Door op geschikte locaties minder te maaien ontstaat ruimte voor inheemse kruiden. We kiezen waar mogelijk voor inheemse (bloeiende) bomen (bijv. Hemmeland), insecten krijgen hierdoor meer voedsel ter beschikking.

2.1.5 Openbare ruimte netjes en toegankelijk

De openbare ruimte netjes en toegankelijk houden. Daartoe worden de onderhoudsplannen geactualiseerd, uitgevoerd en meldingen opgepakt.

Stand van zaken

Doorlopend besteden wij hier aandacht aan.

2.1.6 Rollator- en rolstoelvriendelijk

Een rollator- en rolstoelvriendelijke openbare ruimte realiseren. Bij herinrichting van openbare ruimte wordt dit meegenomen en bij meldingen wordt dit opgepakt.

Stand van zaken

Doorlopend besteden wij hier aandacht aan.

2.1.7 Groenonderhoud kernen optimaliseren

Het groenonderhoud in de kernen optimaliseren, waarbij extra aandacht is voor onkruid in groenvlakken en op bestrating. Hier wordt ook aandacht aan besteed bij het uitvoeren van het in 2025 nieuw op te stellen groenplan.

Stand van zaken
Door meer op kern en wijkniveau aan te sturen willen we de kwaliteit verder verhogen. Dit is meegenomen het omgevingsprogramma groen. Het omgevingsplan groen is in 2025 opgesteld en in december 2025 door het college vastgesteld.

2.1.8 Verkeersproblematiek kernen
Verkeersproblematiek in de verschillende kernen helder krijgen via consultatie van de inwoners en de problemen aanpakken. De betreffende werkgroep van de gemeenteraad heeft het college een handreiking gedaan. Hieruit is het uitvoeringsplan mobiliteit 2025-2030 opgesteld.

Stand van zaken
Inventarisatie van de verkeersknelpunten is inmiddels gereed. Dit is verwerkt in de uitvoeringsagenda mobiliteit 2025-2028. Per project wordt dit in uitvoering gebracht. De uitvoeringsagenda mobiliteit is in januari 2025 door het college vastgesteld.

2.1.9 Realistische aanpassingen openbare ruimte
Realistische aanpassingen in de openbare ruimte vanuit meldingen en/of gesprekken met inwoners en ondernemers uitwerken en waar mogelijk uitvoering aan geven.

Stand van zaken
Doorlopend besteden wij hier aandacht aan.

2.1.10 Huurovereenkomst Alliantie
De huurovereenkomst Alliantie jaarlijks beoordelen vanuit de vraag of verlengen opportuun is.

Stand van zaken
Waarschijnlijk wordt de overeenkomst eind 2027 beëindigd.

2.2 Afvalinzameling
Mogelijkheden onderzoeken optimalisatie afvalinzameling en nieuw afvalbeleid opstellen en implementeren. Hierbij meenemen de mogelijkheden voor het uitbreiden van afvalstromen

Wat gaan wij daarvoor doen?
2.2.1 Pilot kleine milieupunten
Op basis van ervaringen vanuit de lopende pilot kleine milieu punten wordt voor verschillende afvalstromen de dienstverlening verder voortgezet. Voor groenafval wordt een overeenkomstige actie opgetuigd. Dit wordt ook meegenomen in de actualisatie van het afvalbeleid.

Stand van zaken

De pilot uit 2024 wordt vanaf 2025 structureel uitgevoerd. Deze is in april 2025 aangevuld met de inzameling van groenafval. Voor 2026 is het nu structureel opgenomen. Het nieuwe afvalbeleid staat gepland voor eind 2026/begin 2027.

2.3 Toegankelijkheid sport

Toegankelijkheid van sport voor zoveel mogelijk inwoners.

Wat gaan wij daarvoor doen?

2.3.1 Multifunctioneel gebruik sportvoorzieningen

Stimuleren van multifunctioneel gebruik van de sportvoorzieningen.

Stand van zaken

In 2025 is het actieplan sport en het sportaccommodatiebeleid vastgesteld. In 2026 wordt exploitatie van de sportaccommodaties verder onderzocht. Ook wordt een verdere uitwerking gemaakt voor een herindeling van sportpark Markgouw voor de herplaatsing van de handbalvereniging.

2.3.2 Bouwen duurzame sporthal

Een duurzame sporthal bouwen die voldoet aan de normen voor spelen van volwaardige competities.

Stand van zaken

De start van de bouw van de nieuwe sporthal is gepland in 2027/2028. De voorbereiding hiervoor wordt, net als in 2025, in 2026 verder voortgezet.

2.3.3 Ontwikkeling duurzame sporthal

Bij de ontwikkeling van de sporthal worden de bewoners verder betrokken. Er zijn al informatiebijeenkomsten geweest. De ontwikkeling wordt voortgezet.

Stand van zaken

Omwonenden en andere belanghebbenden zijn medio 2025 nader geïnformeerd over de te volgen ruimtelijke procedure voor de sporthal en de mogelijkheden tot participatie. Hieraan voorafgaand is uw raad begin juni 2025 geïnformeerd over de voortgang en het vervolg op de participatie.

2.3.4 Ontsluiting duurzame sporthal

Ontsluiting sporthal via de Pierebaan realiseren. Dit wordt meegenomen in de uitwerking van de plannen voor de realisatie van een sporthal.

Stand van zaken

In alle modellen en studies is de Pierebaan als hoofdontsluiting gehanteerd. Vanuit de VrZW is inmiddels aangegeven dat het wenselijk is een alternatieve blusroute vanuit de Marijkestraat beschikbaar te hebben. Dit betreft slechts het benutten van het bestaande fietspad langs het Gouwzeecomplex, welke is afgezet met een uitneembare paal. Dit heeft verder geen gevolgen voor de verkeersbewegingen in de Marijkestraat.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom ''Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN'' op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage.

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-3.598	-29	-260	-3.887	-3.860	-3.848	-3.843
2.02 Sport, cultuur en recreatie	-3.793	-281	-501	-4.575	-4.213	-4.134	-4.941
2.03 Milieu	582	0	202	783	658	755	803
Totaal	**-6.810**	**-310**	**-559**	**-7.679**	**-7.415**	**-7.227**	**-7.981**

Sociaal domein

Omschrijving programma

Binnen het programma Sociaal Domein hebben Waterlanders aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zij zich tot actieve en weerbare inwoners. Kinderen kunnen veilig, gezond en in geborgenheid opgroeien. De Waterlandse samenleving is inclusief en iedereen kan meedoen. Waterlanders staan samen voor de gemeenschap. Zij ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor de samenleving. Waterlanders zelfstandig wonen of zo thuisnabij als mogelijk is.

Het programma Sociaal Domein richt zich op Jeugd(hulp), Wmo (inclusief vrijwilligerswerk en mantelzorg), Participatie (inclusief arbeidsmarkt), Schuldhulpverlening, (Passend) onderwijs en voorschoolse voorzieningen (Kinderopvang en VVE), Volksgezondheid (inclusief preventie en handhaving alcohol), Welzijnswerk en voorliggende voorzieningen (inclusief sport en bibliotheek).

Doelstellingen

Wat willen wij bereiken?

De gewenste maatschappelijke effecten zijn uitgewerkt in vier pijlers. De pijlers zijn meerjarig. De pijlers zijn aansluitend onderverdeeld in opgaven.

3.1 Gezond opgroeien en leven

Inwoners van Waterland hebben aandacht voor een gezonde levensstijl en ontwikkelen zich tot actieve en weerbare inwoners. Waterlandse kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op en ontwikkelen zich, op basis van hun eigen talenten en interesses.

3.2 Meedoen

We streven naar een samenleving waarin iedereen meetelt, meedoet en zelfredzaam is. We willen dat Waterlanders hun kansen, talenten en mogelijkheden benutten. We ondersteunen hen hierbij waar nodig. Zij kunnen die ondersteuning makkelijk vinden en ondervinden geen drempels bij het organiseren van hun dagelijks leven. Wij houden daarbij in beeld dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden van informele hulp die mantelzorgers en een sociaal netwerk kunnen geven. Ook weten we dat vragen om hulp moeilijk is en inwoners soms zorg mijden. We proberen daarom ook de vraag achter de vraag te zien en ondersteuning op maat te bieden.

3.3 Samen voor de gemeenschap

We streven naar een gemeente waarin inwoners elkaar kennen en op elkaar terug kunnen vallen. We willen dat Waterlanders elkaar kunnen ondersteunen. We willen ook dat inwoners met elkaar hun omgeving leefbaar houden door verbinding in de kernen. De gemeente Waterland communiceert helder over het sociaal domein. Waterlanders voelen zich gehoord door de gemeente in het sociaal domein.

3.4 Kwetsbare inwoners voldoende beschermd

We willen dat Waterlanders zich veilig voelen in de buurt, op school, op hun werk en in hun thuissituatie. Dit betekent dat we overlast en criminaliteit willen voorkomen en aanpakken. En dat wij willen dat inwoners huiselijk geweld, kindermishandeling en oudermishandeling herkennen en hulp vragen. Voor kwetsbare inwoners moet er een plek zijn waar ze zich thuis voelen. Voor ouderen kan dit bijvoorbeeld ook hun eigen (aangepaste) huis zijn. Voor kinderen en jongeren, die niet thuis kunnen wonen, kan het ook een pleeggezin of een beschermde woonvorm zijn.

Uit deze pijlers volgen de volgende opgaven:

3.1.1 Gezonde inwoners

Gezondheid verbeteren om beter met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te kunnen gaan.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Bevorderen van een gezonde leefstijl
- Gezond opgroeien met een kansrijke start
- Mentale gezondheid in alle levensfasen
- Gezonde leefomgeving
- Vitaal en waardig ouder worden

Wat gaan wij daarvoor doen?

Deze uitgangspunten zijn verwerkt in de volgende (uitvoerings)plannen die doorlopen in 2026:

- Actieplan Sport en Bewegen Actieprogramma Sport en Bewegen vastgesteld | Waterland
- Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
- Plan van Aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)
- IZA Regioplan Zaanstreek-Waterland Regiobeelden en regioplannen

Stand van zaken

- Voor 2026 heeft de Adviesraad Sport en bewegen geadviseerd de accenten te leggen op *stimuleren en bewegen 0 - 6-jarigen en 12 - 18-jarigen, *vergroten gezondheidsbewustzijn ouderen (zie ook activiteiten GALA hieronder), * minder valide inwoners laten bewegen, *verbreding en afstemming van het sportaanbod en * het verbinden en behouden van vrijwilligers.
- De Sportaccommodaties, inclusief eigendomssituaties in gemeente Waterland, zijn in kaart gebracht. Consequenties voor de huurtarieven volgen hieruit.
- Er is een actueel overzicht verzameld van sportverenigingen in Waterland. Hierdoor krijgen we een beter beeld van o.a. ledenaantal, opbouw ledenbestand, contributiekosten,

knelpunten, status rondom vrijwilligers etc. Deze input gebruiken we voor het uitwerken van de voorgaande twee punten.

- Vanuit het plan van aanpak GALA vinden diverse activiteiten plaats. Zo wordt er ingezet op de ketenaanpak Valpreventie. Inwoners kunnen deelnemen aan valrisicotesten en bij matig of hoog valrisico kunnen zij meedoen aan cursussen Valpreventie. Deze vinden plaats in het voorjaar en in het najaar in Monnickendam en Ilpendam. Er is een Beweegmakelaar actief, die eerste aanspreekpunt is voor inwoners en deelnemers aan de cursussen toe leidt naar passend beweegaanbod, zodat zij na afloop van de cursus blijven bewegen. Er worden cursussen Cognitieve Fitness georganiseerd, onder meer in Broek in Waterland. Op Marken en in Ilpendam wordt vervolg gegeven aan pilotprojecten Welzijn op Recept. Huisartsen verwijzen inwoners naar een welzijnsconsulent voor vragen die te maken hebben met bijvoorbeeld eenzaamheid of rouw. Er wordt gewerkt aan de ketenaanpakken GLI (gecombineerde leefstijlinterventie voor inwoners met overgewicht) en Kansrijke Start. Daarbij worden bijvoorbeeld voorlichtingsbijeenkomsten voor jonge ouders georganiseerd door een leefstijlcoach. Ook wordt ingezet op Respijtzorg, door middel van Coffee and Care in het Buitenhuis, om mantelzorgers te ondersteunen. De Wegwijzer Waterland is bedoeld om inwoners zelf de weg te laten vinden naar activiteiten en voorzieningen binnen de gemeente, ook op gebied van sport en cultuur.
- Binnen gemeente Waterland richt JOGG zich op 0-12-jarigen, met een focus op de pijler beweging. Onlangs is een nieuwe JOGG-regisseur gestart voor 8 uur per week. JOGG organiseert diverse activiteiten (zie kopje 'Optimaal Opgroeien').
- Vanuit het IZA Regioplan zetten we met partners in de regio en lokaal in op de prioritaire opgaven op de beweging te maken van zorg naar gezondheid en de zorg toegankelijk te houden. Enkele voorbeelden van lopende activiteiten. Opgave Ouder worden (G'oud Zaanstreek Waterland): de pilot Community Care op Marken is afgesloten en heeft onder meer geleid tot een brochure voor senioren en gesprekken over ouder worden op Marken. Met regionale partners is gewerkt aan een de voorbereiding van een wijkgerichte aanpak om met professionals en inwoners gericht aan de slag te gaan met passende activiteiten en interventies om de vergrijzingsopgave aan te pakken. Binnenkort wordt gestart met de uitvoering met de lokale partners, zoals WelzijnWonenPlus en de wijkcoördinator van HZW. Daarbij wordt gekeken naar wat al goed gaat en wat nog verbeterd kan worden. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van kennis en expertise uit de regio, zoals de sociale benadering dementie, of reablement. Hierbij zal ook aandacht zijn voor bewustwording over ouder worden en wonen. Opgave Wonen en Zorg: regionaal zijn bestuurlijke afspraken gemaakt, vastgesteld door de colleges van alle 7 gemeenten. Deze gaan onder meer over de realisatie van Lang Leve Thuis Flats voor ouderen. Opgave Gezonde Leefstijl: er is een coördinator lokale ketenaanpakken voor de kleine gemeenten die voor Waterland, Landsmeer en OVER-gemeenten de ketenaanpakken Welzijn op Recept, Valpreventie en GLI coördineert. Er is een klein onderzoek gedaan in Waterland door een leefstijlcoach over mogelijkheden voor ouder- en kindsporten, om gezinnen te stimuleren meer gezamenlijk te sporten en bewegen. Het Leefstijlzorgloket in het Dijklander Ziekenhuis is gestart. De specialist leidt patiënten hierheen, het loket leidt hen toe naar passend lokaal aanbod om aan een gezonde leefstijl te werken. Dit kan ook gaan om welbevinden. Opgave Mentale Gezondheid: er worden gatekeepers trainingen georganiseerd rondom het signaleren en bespreekbaar maken van suïcidegedachten.
- In het najaar 2026 moet de regionale werkagenda AZWA worden ingediend bij het Rijk. Het AZWA is het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord. We werken met de gemeenten in Zaanstreek-Waterland aan de ontwikkeling van deze regionale werkagenda. Basisfunctionaliteiten, zoals de lokale ketenaanpakken uit het GALA worden hierin structureel. Daarnaast wordt vanuit het AZWA toegewerkt naar een basisinfrastructuur met stevige lokale teams en inlooppunten sociaal en gezond 0-100 jaar.

3.1.2 Optimaal opgroeien

Alle kinderen en jeugdigen in Waterland krijgen een goede basis met kansen. Ze kunnen zich veilig, gezond en in een rijke leeromgeving ontwikkelen.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Waterlandse gezinnen kunnen ontlast worden bij het opvoeden en opgroeien.
- Kwetsbare gezinnen worden extra ondersteund voor-, tijdens en na de geboorte.
- Er is een optimale samenwerking tussen alle betrokken partijen rondom het jonge kind (0-6 jaar) in het kader van een doorlopende leerlijn.
- We willen (school)uitval voorkomen. Iedere jongere doet mee naar vermogen. Jongeren worden actief ondersteund naar werk of een participatiebaan.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Deze uitgangspunten zijn verwerkt in de volgende (uitvoerings)plannen die doorlopen in 2026:

- Regionale ontwikkelagenda Passend Onderwijs en Jeugdhulp (onderdeel beleidsplan Sociaal Domein)
- Herijking Onderwijsvisie 2020-2025 (onderdeel beleidsplan Sociaal Domein)
- Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven 2023 – 2026 (GALA)
- Uitvoeringsplan Jongerenwerk 2025-2026 Jeugdbeleid Waterland - iBabs Publieksportaal
- Plan van Aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)
- IZA Regioplan Zaanstreek-Waterland Regiobeelden en regioplannen

Stand van zaken

- De regionale ontwikkelagenda is een dynamisch uitvoeringsplan van de gemeenten in de regio Waterland en de Samenwerkingsverbanden van de Zorg op school Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO). De agenda is als onderdeel van de Ondersteuningsplannen PO en VO besproken in het OOGO passend onderwijs in maart 2026. Relevante onderdelen zijn o.a. inclusief onderwijs, schoolaanwezig, doorgaande leer- en ontwikkellijnen.
- Doorgaande ontwikkellijn het jonge kind 0-6 jaar voorbereidingen zijn gaande de jaarlijkse regionale bijeenkomst zal op 19 mei 2026 in Waterland worden georganiseerd.
- Voor Sport en Bewegen: zie het kopje 'Gezonde inwoners'.
- Vanuit GALA/IZA wordt gewerkt aan de ketenaanpak Kansrijke Start. Hierbij wordt ingezet op bijvoorbeeld Boekstart in de Kinderopvang. Ook zijn vanuit IZA groepscursussen rondom opvoeden en opgroeien voor nieuwkomers georganiseerd.
- In het Uitvoeringsplan jongerenwerk 2025-2026 zijn een viertal speerpunten vastgesteld die gekoppeld zijn aan de 4 hoofddoelen van het jongerenwerk. Zit zijn: Verbinden-sportactiviteiten, Ontwikkelen – Themabijeenkomsten, Signaleren – Eenzaamheid en Voorkomen – Achttien en nu?. Deze speerpunten worden halfjaarlijks geëvalueerd. Een voorbeeld van een themabijeenkomst is de Politiek & Pizza avond waarin alle beginnende kiezers uitgenodigd zijn om de stemwijzer van omroep PIM in te vullen en met elkaar in gesprek te gaan ter voorbereiding op de gemeenteraadverkiezingen.
  In de komende periode zullen voorbereidingen gestart worden voor de herijking van het huidige Beleidsplan Jongerenwerk 2023-2026 en een nieuw Uitvoeringsplan jongerenwerk 2026-2027.
- Er is een nieuwe JOGG-regisseur gestart in de regio Waterland voor 8 uur per week. Zij geeft uitvoering aan het JOGG-uitvoeringsplan dat loopt van 2025 tot en met 2027. Op 10 april 2026 vond de Peuterinstuif plaats in Sporthal 't Spil. In de week van 8 tot 12 juni vindt de

Week voor de Gezonde Jeugd plaats waarin de Peuter4Daagse en de Nationale Buitenspeeldag worden georganiseerd. De Trommel zonder Rommel campagne wordt gestart: bij consultatiebureaus zal een boekje worden uitgedeeld aan ouders van kinderen van 3 jaar en 9 maanden waarin staat wat gezonde producten zijn om mee te geven aan schoolgaande kinderen. De campagne Groentehapjes in 10 stapjes zal worden gestart waarin boekjes worden meegegeven aan ouders van kinderen van 4 maanden. Deze boekjes zijn gericht op het stimuleren van groentehapjes.

3.2.1 Meedoen

1. Gelijke kansen op ontwikkeling en meedoen in de samenleving.
2. Inwoners kunnen eenvoudig terecht op een centrale plek voor hulpvragen over zorg, welzijn, werk en inkomen. Op deze plek zorgen wij voor professionals die samen met de inwoner de hulpvraag en verwijzen naar de juiste organisatie of hulpverlener (al dan niet voorliggend) door.
3. We bieden laagdrempelig, snel en tijdelijk ondersteuning aan inwoners. Zo nodig ondersteunen we inwoners meer langdurig en/of intensief om weer zelfredzaam te worden.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Focus op meedoen, bij voorkeur via een opleiding of via betaald werk
- Iedere jongere doet mee naar vermogen. Jongeren worden actief ondersteund naar werk of een participatiebaan.
- Ondersteuning is zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig
- Er is een sterke sociale basis en een passend aanbod van voorliggende voorzieningen
- De centrale plek voor onze inwoners is in lijn met de wettelijke eisen die gesteld worden aan een stevig lokaal team volgend uit de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028, het landelijke Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en de leidraad Werken aan veiligheid.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Deze uitgangspunten zijn of worden verwerkt in de volgende (uitvoerings)plannen:

- Regionale ontwikkelagenda Passend Onderwijs en Jeugdhulp (bijlage beleidsplan)
- Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning (verwacht 2026)
- Verordening Zorg voor de Jeugd (verwacht Q4 2025)
- Participatiewet in Balans (verwacht in 2026)
- Nota financiële bestaanszekerheid en schuldhulpverlening (verwacht Q4 2025)
- Nog op te stellen Uitvoeringsplan Stevig Lokaal Team (verwacht Q1 2026)

Stand van zaken

- In lijn met de regionale ontwikkelagenda Passend Onderwijs en Jeugdhulp werken wij samen met de scholen en de Samenwerkingsverbanden voor de zorg op school in de regio Waterland samen aan de ontwikkelpunten inclusief onderwijs, schoolaanwezigheid, onderwijs en zorg en doorgaande ontwikkellijnen.
- De aanbesteding maatwerkvoorzieningen Wmo heeft vertraging opgelopen en is opnieuw uitgesteld (2027).
- De vernieuwde verordening Wmo is in voorbereiding en zal naar verwachting eind 2026 vastgesteld worden.
- Begin maart 2026 is de Verordening Jeugdhulp vastgesteld. In het najaar worden de consequenties van de nieuwe inkoop jeugdhulp verwerkt in de verordening middels een Wijzigingsverordening.
- Herprioritering implementatie van de Participatiewet in Balans naar later dit jaar

- De Nota financiële bestaanszekerheid en schuldhulpverlening is in oktober 2025 vastgesteld. De nota continueert het beleid van de afgelopen vier jaar. Er is een communicatiecampagne ingezet om het bereik van de minimaregelingen te vergroten. Er is eind 2025 geconstateerd dat de kwaliteit van de schuldhulpverleningstrajecten (geleverd door een externe partij) tekort heeft geschoten. Dit staat onder verscherpt toezicht, mogelijke vervolgstappen worden onderzocht.
- Er is in februari 2026 een start gemaakt met het project Stevig Lokaal Team. Er wordt op dit moment gewerkt aan een Uitvoeringsplan Stevig Lokaal Team dat:
    - In geval van geen of zeer beperkte financiële consequenties na vaststelling door het college ter informatie aan de gemeenteraad voorgelegd zal worden; of
    - Ter besluitvorming aan de gemeenteraad wordt voorgelegd met verschillende scenario's met bijbehorende (financiële) impact.

3.3.1 Samen voor de gemeenschap

Voldoende sociaal culturele activiteiten mogelijk dicht bij huis en makkelijk vindbaar

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Fysieke ontmoetingsplaatsen in alle kernen
- Laagdrempelige maatschappelijke activiteiten in alle kernen, met lokale verenigingen
- Aanbod is makkelijk vindbaar op één plek

Wat gaan wij daarvoor doen?

Deze uitgangspunten zijn of worden verwerkt in de volgende (uitvoerings)plannen:

- Uitvoeringsregeling ondersteuning dorpshuizen (Q4 2025)
- Wegwijzer Waterland Hulpwijzer - Waterland

Stand van zaken

In december 2025 is de Kadernota subsidiering dorpshuizen vastgesteld. In het eerste kwartaal zijn de gesprekken gestart voor de eerste subsidieaanvragen van de dorpshuizen (voor 2026 en 2027) en is per dorpshuis geïnventariseerd wat er nodig is om de bijdrage voor de huur om te bouwen naar een bijdrage voor activiteiten.

De Wegwijzer Waterland bouwen wij samen met de sport- en cultuurpartners uit naar de digitale vindplaats voor alle activiteiten in Waterland.

3.4.1 Kwetsbare inwoners voldoende beschermd

1. Inwoners voelen zich veilig in de buurt, op school, op het werk en in de thuissituatie.
2. Inwoners ondersteunen met een tijdelijk verblijf in een instelling om (weer) zelfredzaam te worden.
3. Een eenvoudige gezinsgerichte aanpak voor kinderen die bescherming nodig hebben.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Lokaal wat kan en regionaal of bovenregionaal bij meer complexe doelgroepen/vragen
- Voldoende mogelijkheden wonen en zorg in Waterland
- Voldoende mogelijkheden 24 uurs zorg in Noord-Holland

Wat gaan wij daarvoor doen?

Deze uitgangspunten zijn of worden verwerkt in de volgende (uitvoerings)plannen:

- Regionale Woonzorganalyse Zaanstreek-Waterland Woonzorganalyse-Zaanstreek-Waterland-2024.pdf
- Regionale woonzorgvisie Regiobeelden en regioplannen
- Woonzorgvisie Waterland 2023 | Waterland
- Uitvoeringsplan
- Thuis voor Noordje – Bovenregionaal Expertisenetwerk Jeugd Noord-Holland
- Deelname Waterland aan proeftuin Toekomstscenario kind en gezinsbescherming

Stand van zaken

In 2026 werkt regio Waterland samen aan het hernieuwen van de regiovisie en aanpak 2022-2027 Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang. Voorbereidende gesprekken vinden reeds plaats.

Het college heeft in maart de bestuurlijke afspraken Wonen, Welzijn en Zorg in Zaanstreek-Waterland getiteld: "Samenwonen, samen zorgen in Zaanstreek-Waterland" vastgesteld.

Vanuit het Uitvoeringsplan Thuis voor Noordje werken we in Noord-Holland samen om jongeren met zware problematiek zo thuisnabij mogelijk te laten opgroeien. Het is een lange termijnplan waarbij het wonen, de zorg en het onderwijs voor deze jongeren beter op elkaar moeten aansluiten. Bijvoorbeeld door jongeren niet te dwingen bij 18 jaar te verhuizen (want jeugdzorg stopt), maar onvoorwaardelijk wonen en een toekomstplan opstellen bij 16 jaar.

Waterland neemt als voorloper deel aan de proeftuin Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming waarbij gezinnen met zwaardere problematiek niet steeds doorgeschoven worden, maar vanaf de start een vaste regisseur lokaal hebben met ondersteuning van een regionaal team van experts. Met ingang van dit jaar wordt deze werkwijze zoals beproefd in Zaanstad en Waterland ook uitgerold in de andere gemeenten in de regio. Dit zal stapsgewijs plaatsvinden.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage.

Bedragen x €1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
3.01 Onderwijs	-1.778	-30	-42	-1.850	-1.785	-1.817	-1.991
3.02 Sociale voorzieningen	-16.071	0	218	-15.853	-16.173	-15.849	-15.890

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
3.03 Volksgezondheid	-284	0	41	-243	-288	-288	-288
Totaal	**-18.134**	**-30**	**217**	**-17.947**	**-18.245**	**-17.955**	**-18.169**

Bestuur

Omschrijving programma

Het programma Bestuur richt zich op het democratisch proces. Daarnaast gaat dit programma over de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers, het laten participeren van onze inwoners, de speerpunten voor de organisatie en het financieel beleid.

Doelstellingen

Wat willen wij bereiken?

Het gewenste maatschappelijke effect is ervoor te zorgen dat beslissingen op een eerlijke en duidelijke manier worden genomen. Daarnaast streven wij naar een goede dienstverlening aan onze inwoners, instellingen, ondernemers en bezoekers.

4.1 Werken aan een wendbare en lerende organisatie

We bouwen aan een organisatie die zich snel aanpast en continu leert. Door eigenaarschap, samenwerking en reflectie te stimuleren, versterken we onze flexibiliteit en slagkracht in de veranderende samenleving.

Wat gaan wij daarvoor doen?

4.1.1 Inrichten leerecosysteem

Uiterlijk december 2026 richten we een leerecosysteem in dat een samenhangend netwerk van mensen, middelen, technologie en processen vormt, waarmee we continu leren binnen de organisatie ondersteunen. Hierdoor wordt leren, naast formele trainingen, een vast en vanzelfsprekend onderdeel van de dagelijkse praktijk voor de medewerkers.

Stand van zaken

Het inrichten van een leerecosysteem wordt projectmatig opgepakt vanaf het derde kwartaal op. Op specifieke onderwerpen bieden we nu al training aan. We zijn bezig met het ontwikkelen van een e-learling module voor het schrijven van collegevoorstellen. In het najaar wordt een masterclass bestuurlijk adviseren georganiseerd. Medewerkers hebben in januari en februari een training omgaan met lastig gedrag gevolgd. De coördinatoren hebben de training Leidinggeven zonder macht gevolgd.

4.1.2 Inzetten op verzuimpreventie

Lager ziekteverzuim zorgt ervoor dat de afdelingen stabiel bezet blijven, waardoor werkzaamheden soepel doorgaan en snel kunnen worden aangepast aan veranderingen. Daarnaast blijft waardevolle kennis binnen de organisatie beschikbaar. Door in te zetten op verzuimpreventie willen we het ziekteverzuim verlagen naar <6%.

Stand van zaken

Het arbobeleid is vastgesteld en ter instemming aan de Ondernemingsraad voorgelegd. In het najaar gaan we een onderzoek uitvoeren naar de psychosociale arbeidsbelasting van medewerkers (PSA). Op basis van de resultaten van dit onderzoek kunnen we gerichte interventies uitvoeren. In 2025 was het verzuimpercentage 6,1.

4.2 De juiste personen op de juiste plek

We werven gericht om medewerkers aan te trekken die beschikken over de juiste kwaliteiten voor de functie en ook goed passen bij onze organisatiecultuur. Zo zorgen we ervoor dat mensen op de juiste plek terechtkomen en duurzaam kunnen bijdragen aan onze doelen. We benadrukken onze unieke kenmerken om ons als aantrekkelijke werkgever te profileren en een toekomstbestendig personeelsbestand op te bouwen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

4.2.1 Voeren wervingscampagne

Om moeilijk invulbare vacatures succesvol te vervullen, zet de gemeente in op gerichte werving met een duidelijke en aansprekende werkgeversspropositie. We ontwikkelen doelgroepgerichte vacatureteksten en visuele content (zoals korte video's) om de functie aantrekkelijk en zichtbaar te maken. De campagne wordt verspreid via social media, relevante vacatureplatforms en het netwerk van medewerkers. Daarnaast benaderen we actief potentiële kandidaten en organiseren we in het vierde kwartaal laagdrempelige kennismakingsmomenten, zodat we minimaal 50% meer gekwalificeerde reacties ontvangen ten opzichte van eerdere campagnes.

Stand van zaken

De aanpak voor moeilijk invulbare vacatures is in gang gezet. Vacatureteksten zijn aangepast en er wordt gewerkt aan aanvullende content ter ondersteuning van de werving. Daarnaast worden potentiële kandidaten actief benaderd via relevante netwerken en kanalen.

4.2.2 Arbeidsmarktcommunicatie

Uiterlijk derde kwartaal is de lanceringspagina ingericht met doelgroepgerichte content, zoals medewerkersverhalen en videoportretten, en vergroten we de zichtbaarheid van vacatures via sociale media, jobboards en het interne netwerk.

Stand van zaken

Per juni wordt een nieuw ATS met bijbehorende werken bij-pagina geïmplementeerd. In aanloop hiernaartoe wordt gewerkt aan het opstellen en vormgeven van doelgroepgerichte content voor de pagina, waaronder teksten en visuele elementen. Tegelijkertijd wordt ingezet op het vergroten van de zichtbaarheid van vacatures via sociale media, jobboards en het interne netwerk.

4.2.3 Herinrichting gesprekscyclus

De huidige gesprekscyclus wordt geëvalueerd en heringericht tot een moderne gesprekscyclus, waarin regelmatige, laagdrempelige en betekenisvolle gesprekken centraal staan. De nieuwe cyclus richt zich op ontwikkeling, feedback en dialoog die aansluiten bij de organisatiedoelen én medewerkers stimuleert in hun groei. Binnen 9 maanden na herinrichting van de nieuwe gesprekscyclus heeft minimaal 90% van de medewerkers deelgenomen aan een ontwikkelgesprek, waarbij ten minste 80% van de deelnemers aangeeft dat het gesprek waardevol was voor hun persoonlijke ontwikkeling (gemeten via een korte evaluatie-enquête).

Stand van zaken

Dit onderdeel wordt in het vierde kwartaal opgepakt. De afspraak is dat afdelingsmanagers minimaal een keer per jaar een jaargesprek met medewerkers uitvoeren. Deze afspraak zetten we in 2026 voort.

4.3 Burgerparticipatie

We versterken de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

Wat gaan wij daarvoor doen?

4.3.1 Bewonersinitiatieven

We stimuleren bewonersinitiatieven.

Stand van zaken

Het participatieplatform Denk Mee Waterland is live en er heeft reeds een terugkoppeling plaatsgevonden over een project via dit platform: de keuze voor nieuwe speeltoestellen in de wijk Bereklauw.

4.3.2 Integrale aanpak burgerparticipatie

We implementeren een platform om burgerparticipatie op een integrale wijze te faciliteren. Daarnaast wordt de verordening burgerparticipatie geactualiseerd en gaan we hiermee werken. Dit doen we volgens een integrale aanpak passend bij onze inwoners en organisatie.

Stand van zaken

Het participatieplatform Denk Mee Waterland is live en de formats voor de vereiste onderdelen zijn inmiddels ontwikkeld. Diverse hulpmiddelen van de strategische participatiemethode Factor P zijn zodanig aangepast dat deze aansluiten bij gemeente Waterland. De volgende stap in de implementatie van de integrale aanpak is het trainen van de medewerkers van gemeente Waterland in het gebruik van deze strategische participatiemethode.

4.4 Financieel beleid

Het doel van ons financiële beleid is ervoor te zorgen dat we verstandig met ons geld omgaan, zodat we ook in de toekomst financieel gezond blijven. We streven ernaar om op de lange termijn een stabiel financieel beleid te voeren.

Wat gaan wij daarvoor doen?

4.4.1 Kostenbeheersing

Binnen zes maanden ontwikkelen en implementeren we dashboards en managementrapportages voor de belangrijkste kostenposten. Deze rapportages worden maandelijks geüpdatet en bevatten signaleringen bij budgetoverschrijdingen, zodat budgethouders tijdig kunnen bijsturen. Dit moet leiden tot een meetbare verbetering van de kostenbeheersing en een betere financiële sturing binnen de gemeente.

Stand van zaken

De dashboards zijn momenteel nog volop in ontwikkeling. De verwachting is dat deze in 2026 gereed zullen zijn.

4.4.2 Versterken rol als opdrachtgever

Binnen één jaar versterken we de rol van opdrachtgever door het optimaliseren van contractbeheer, management en verplichtingenadministratie. Daarbij introduceren we de rol van contractmanager, die verantwoordelijk wordt voor het monitoren en sturen op contractprestaties en het naleven van afspraken. We implementeren gestructureerde processen en rapportages, zodat contractafspraken beter worden gevolgd en financiële verplichtingen tijdig worden gemonitord.

Stand van zaken

Momenteel zijn we bezig met het opstellen van een voorstel over hoe contractmanagement zo efficiënt en effectief mogelijk kunnen inrichten. De verwachting is dat dit voorstel in het vierde kwartaal van 2026 klaar is.

4.5 Dienstverlening

We verbeteren de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers.

Wat gaan wij daarvoor doen?

4.5.1 Optimale dienstverlening

Op basis van de resultaten van het inwonerstevredenheidsonderzoek voeren we verbeteringen door. In het eerste kwartaal van 2026 informeren wij inwoners en ondernemers over de uitkomsten van het onderzoek en de bijbehorende acties.

We zorgen ervoor dat onze website actuele en volledige informatie bevat zodat inwoners en ondernemers zaken zelfstandig en vanuit huis kunnen regelen. Voor inwoners en ondernemers die hulp nodig hebben, zijn er fysieke contactmogelijkheden. We maken onze dienstverlening efficiënter en effectiever door interne processen op elkaar af te stemmen.

Stand van zaken

Het inwonerstevredenheidsonderzoek is uitgevoerd en geanalyseerd. De belangrijkste uitkomsten zijn in het eerste kwartaal van 2026 gedeeld binnen de organisatie en vormen de basis voor de verbeteracties Dienstverlening.

Daarbij ligt de focus op betere opvolging, actuele en vindbare informatie op de website en het beter afstemmen van interne processen. De terugkoppeling aan inwoners en ondernemers wordt gekoppeld aan deze verbeteracties. Fysieke contactmogelijkheden blijven beschikbaar voor inwoners en ondernemers die ondersteuning nodig hebben.

4.6 Bereikbaarheid gemeente

We verbeteren de bereikbaarheid van de gemeente.

Wat gaan wij daarvoor doen?

4.6.1 Bereikbaarheid gemeente

De fysieke, digitale en telefonische bereikbaarheid van de gemeente verbeteren. Vanuit eerder onderzoek worden verbeteracties geïmplementeerd en gemonitord.

Stand van zaken

De bereikbaarheid van de gemeente is meegenomen in het inwonerstevredenheidsonderzoek. De resultaten laten zien dat verbetering vooral nodig is in de samenhang tussen digitale, telefonische en fysieke dienstverlening, met name in opvolging en informatievoorziening. Verbeteracties zijn gestart en worden gemonitord binnen de actiepunten Dienstverlening.

4.6.2 Kortere responstijden

De responstijden op mail en meldingen zijn vastgesteld en deze worden gemonitord.

Stand van zaken

In de contactwijzer Waterland nemen de deze basisafspraken op, en communiceren we deze actief met de organisatie en met onze inwoners en ondernemers zodat de verwachtingen helder zijn. Door het vastleggen van de terugbelverzoeken in het zaaksysteem, kunnen openstaande contactverzoeken worden gemonitord.

4.6.3 Openstelling gemeentehuis

De openingstijden van het gemeentehuis komen terug in het inwonerstevredenheidsonderzoek. De resultaten uit dit onderzoek worden meegenomen in een herijking van de openingstijden.

Stand van zaken

De openingstijden van het gemeentehuis zijn meegenomen in het inwonerstevredenheidsonderzoek. Hoewel dit onderwerp door sommige inwoners wordt genoemd, blijkt uit het onderzoek dat openingstijden geen hoofdknelpunt vormen. De focus van de verbeteragenda ligt daarom op het verbeteren van opvolging, informatievoorziening en digitale dienstverlening. Hiermee wordt beoogd dat inwoners minder vaak contact hoeven te zoeken, waardoor de impact van openingstijden afneemt. De ervaringen met deze verbetermaatregelen worden gemonitord voordat eventuele aanpassing van openingstijden wordt overwogen.

4.7 Verbinding inwoners met bestuur en organisatie

We verbeteren de verbinding tussen inwoners en bestuur en organisatie: we bouwen aan vertrouwen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

4.7.1 Delen signalen via de website

We delen meer signalen via de website.

Stand van zaken

Begin dit jaar hebben we een online nieuwsbrief geïntroduceerd. Inwoners, ondernemers en andere geïnteresseerden kunnen zich aanmelden en ontvangen wekelijks het Waterlandse nieuws in hun mailbox. Inmiddels hebben we ruim 1500 inschrijvers!

4.7.2 Inloopspreekuur college

Het inloopspreekuur is begin 2023 ingevoerd en vindt maandelijks plaats. Dit wordt gecontinueerd.

Stand van zaken

Op dit moment wordt er geen inloopspreekuur gehouden. Zodra het nieuwe college geïnstalleerd is gaan we dit spreekuur continueren.

4.7.3 Externe oriëntatie versterken

De externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie versterken. Hier is doorlopend aandacht voor. Dit krijgt ook aandacht bij de start van nieuwe medewerkers bij de gemeente. Daarnaast wordt de verordening burgerparticipatie en de bijbehorende werkwijze geïmplementeerd.

Stand van zaken

De externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie wordt onder meer ingevuld via de uitvoering van de verordening burgerparticipatie. De verordening is vastgesteld en het participatieplatform Denk Mee Waterland is ingericht en in gebruik. Daarnaast zijn ondersteunende instrumenten en formats ontwikkeld. De verdere implementatie bestaat uit het trainen van medewerkers in de toepassing van de participatiewerkwijze.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage.

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
4.01 Bestuur	-2.209	0	-43	-2.252	-2.232	-2.232	-2.232
Totaal	**-2.209**	**0**	**-43**	**-2.252**	**-2.232**	**-2.232**	**-2.232**

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving programma

Het programma Algemene dekkingsmiddelen richt zich op alle middelen die vrij inzetbaar zijn. In dit programma besteden we aandacht aan dividend, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, de algemene uitkering, het saldo van de financieringsfunctie en de overige dekkingsmiddelen.

Doelstellingen

Wat willen wij bereiken?

Het gewenste maatschappelijke effect is dat de gemeente voldoende en stabiele inkomsten heeft om de voorzieningen voor inwoners te kunnen blijven betalen. Dit zorgt ervoor dat de gemeente kan investeren in een fijne, veilige en gezonde leefomgeving voor iedereen.

5.1 Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- De verwachte te betalen rente over de aangegane leningen en over de aan te trekken middelen;
- De verwachte te ontvangen rente over de uitzettingen.

Het realiseren van een sluitende en doelmatige financieringsfunctie door het minimaliseren van financieringskosten en -risico's, met behoud van voldoende liquiditeit en in overeenstemming met de wettelijke kaders.

Wat gaan wij daarvoor doen?

5.1.1 Treasury

Wij streven ernaar om de leningportefeuille aan te laten sluiten bij de investeringsbehoefte.

Stand van zaken

Bij nieuwe investeringen of projecten zijn wij voornemens hiervoor een projectfinanciering af te sluiten met bijpassende looptijd zodat de leningportefeuille gaandeweg beter aansluit bij de gedane investeringen.

5.1.2 Renteopbrengsten

Voor uitstaande leningen hanteren wij een marktconform rentetarief.

Stand van zaken

Voor uitstaande leningen rekenen wij een rente die past bij de huidige markt. Dit betekent dat het rentetarief vergelijkbaar is met wat andere partijen in dezelfde situatie vragen.

5.1.3 Renteresultaat

Het doel is om op grond van landelijke wetgeving een maximaal renteresultaat van 25% te hanteren.

Stand van zaken

Wij voldoen nog steeds aan de landelijke wetgeving met betrekking tot het renteresultaat.

5.2 Algemene dekkingsmiddelen

De gemeente streeft naar voldoende en stabiele inkomsten om de plannen en uitgaven van de gemeente te kunnen betalen, zowel nu als in de toekomst.

Wat gaan wij daarvoor doen?

5.2.1 Lokale lasten

De lokale lasten worden in 2026 als volgt verhoogd:

- OZB 2,8%
- Afvalheffing 18%
- Rioolheffing 25%

Stand van zaken

De lokale lasten zijn in de begroting 2026 met bovenstaande percentages verhoogd.

5.2.2 Dividend

De gemeente ontvangt dividend van de BNG, Alliander en HVC. Zie voor een verdere toelichting hierop de paragraaf Verbonden partijen . Deze opbrengsten worden gebruikt om de begroting rond te krijgen.

Stand van zaken

Op dit moment is nog niet bekend hoe hoog de verschillende dividenduitkeringen zullen zijn. Wij verwachten hier in de Najaarsnota 2026 duidelijkheid over te hebben.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom ''Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN'' op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage.

Bedragen x €1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
5.01 Dividend	209	0	0	209	208	207	207
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	6.091	0	-58	6.033	6.048	6.048	6.048
5.03 Algemene uitkering	34.686	0	676	35.362	34.928	34.367	34.876
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-786	-7	0	-792	-609	-769	-1.016
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	949	0	0	949	993	975	1.410
Totaal	**41.150**	**-7**	**618**	**41.762**	**41.569**	**40.828**	**41.525**

Overhead

Omschrijving programma

Het programma Overhead is gericht op de kosten die gemaakt worden in het primaire proces van de gemeente. Hieronder vallen bijvoorbeeld de kosten voor ondersteunend personeel en facilitaire voorzieningen.

Doelstellingen

Wat willen wij bereiken?

Het gewenste maatschappelijk effect is een gemeentelijke organisatie die ondersteunt en helpt, dichtbij en toegankelijk, passend bij onze omvang. Opgaven worden waar nodig integraal aangepakt. Onze medewerkers, ondernemers én inwoners nemen steeds meer verantwoordelijkheid.

6.1 Informatievoorziening

Inwoners en ondernemers kunnen vertrouwen op duidelijke en makkelijk te vinden informatie. Zij weten wat Waterland voor hen kan betekenen en krijgen overzicht in de status van lopende (aan)vragen en verzoeken.

Wat gaan wij daarvoor doen?

6.1.1 Dienstverlening en Strategisch Plan

Als onderdeel van Organisatieontwikkeling is eind 2025 de IT-omgeving van de gemeente gemoderniseerd. Dit betekent onder ander dat medewerkers de informatie die ze nodig hebben voor het leveren van diensten aan inwoners en ondernemers veel gemakkelijker kunnen vinden. De nieuwe omgeving betekent ook dat we veel gemakkelijker verdere verbeteringen kunnen doorvoeren. Dat gaan we in 2026 doen en dat blijven we doen en in de jaren daarna.

Daarnaast wordt het vanaf het derde kwartaal van 2026 voor inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden veel gemakkelijker om inzage te krijgen in gemeentelijke informatie in het kader van de Wet open overheid. Dat doen we door het beschikbaar maken van een speciaal daarvoor geschikte internetpagina. In dit portaal wordt alle openbare gemeentelijke informatie doorzoekbaar en vooral vindbaar gemaakt voor inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden.

Stand van zaken

In het kader van de Wet open overheid (Woo) is in 2025 en 2026 gewerkt aan het verbeteren van processen rond openbaarmaking en Woo-verzoeken. Een publiek toegankelijk portaal waarin alle openbare gemeentelijke informatie doorzoekbaar is, is op dit moment nog niet gerealiseerd.

Wel wordt verkend of het platform PiP ingezet kan worden als pilot voor (onderdelen van) de afhandeling en beschikbaarstelling van Woo-verzoeken. Deze verkenning is nog niet afgerond en er zijn hierover nog geen definitieve besluiten genomen.

6.2 Verbonden partijen

We voeren effectief en efficiënt regie over de verbonden partijen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

6.2.1 Actualiseren nota Verbonden Partijen

De nota verbonden partijen is in augustus 2024 geactualiseerd volgens de nieuwe wetten en (eigen) beoordelingscriteria. Vanaf nu worden de samenwerkingsvormen één keer per vier jaar intern beoordeeld aan deze criteria.

Stand van zaken

Geen nieuwe ontwikkelingen. De nieuwe richtlijnen, waarin de criteria van het coalitieakkoord worden gebruikt bij het aangaan of stopzetten van samenwerking met andere gemeenten, zijn opgenomen in deze aangepaste Nota Verbonden Partijen 2024.

6.3 Basis informatiebeveiliging Overheid 2.0

De organisatie heeft uiterlijk op 31 december 2026 alle benodigde maatregelen geïmplementeerd om volledig te voldoen aan de BIO2-richtlijnen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

6.3.1 Risicogestuurd werken

De gemeente is in 2026 begonnen met risico gestuurd werken. Hiervoor is een risicoanalyse gemaakt voor één van de primaire processen. De methode en uitkomsten worden geëvalueerd en daarna wordt er een analyse gemaakt van het volgende proces. Uiterlijk op 31 december 2026 heeft de gemeente voor alle gedefinieerde primaire processen een risicoanalyse gemaakt en een risicomanagementplan (inclusief risicoregister) zijn opgesteld en geïmplementeerd. Risico gestuurd werken gaat verder dan alleen een risicoanalyse maken over processen. In 2026 wordt gestart met een bredere aanpak en zal bijvoorbeeld in het inkoopproces een risico gestuurde aanpak zijn geïmplementeerd door risicoanalyses uit te voeren op de primaire processen.

Stand van zaken

Zoals hierboven beschreven is de gemeente begonnen met het risico gestuurd werken. Dit is een itererend proces waarbij na elke analyse er een evaluatie wordt gedaan of de methode past bij de organisatie en of de gewenste uitkomst is behaald. Deze uitkomsten worden daarna gedeeld met tea managers.

De doelstelling beschrijft volledig voldoen aan de BIO2-richtlijnen, dit is een uitdagend doel omdat het normenkader nog aan veranderingen onderhevig is en daarnaast heeft de gemeente nog niet alle facetten in huis heeft om hier volledig aan te voldoen. Wel wil de gemeente in 2026 in control

raken over wat er nog moet gebeuren, wat nog extra aandacht nodig heeft en wat al is gedaan. Hiermee voldoet de gemeente al aan het belangrijkste onderdeel van BIO2 namelijk inzicht krijgen.

6.3.2 Incidentmanagement

De gemeente heeft uiterlijk op 1 december 2026 het incident response proces verbeterd. Ondertussen is er een beleid voor Coördinated Vulnerability Disclosure (CVD) geïmplementeerd (Coördinated Vulnerability Disclosure | Waterland) en zal dit verder worden door ontwikkeld. Verder wordt er vooral gewerkt aan de registratie en rapportage van incidenten, en staat er in juni een incident response oefening op de planning.

Stand van zaken

De gemeente is in 2026 gestart met het verbeteren van incidentmanagement. Dit is begonnen bij het begin door intern een definitie te maken, wat is een informatiebeveiligingsincident. Hierna wordt er gekeken welke informatie is er nodig om een incident goed te registeren. De stappen die nog gezet moeten worden zijn: op welke manier en frequentie willen we rapporteren en hoe gaan we hierna erop handelen.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom ''Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN'' op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage.

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
6.01 Overhead	-9.720	-23	253	-9.491	-9.683	-9.430	-9.383
Totaal	**-9.720**	**-23**	**253**	**-9.491**	**-9.683**	**-9.430**	**-9.383**

Vennootschapsbelasting

Omschrijving programma

In dit programma wordt de af te dragen Vennootschapsbelasting (Vpb) toegelicht.

Met ingang van 1 januari 2016 zijn wij als gemeente belastingplichtig in het kader van de vennoot-schaps-be--lasting. Voor gemeente Waterland zijn de volgende onderwerpen in de Vpb aangifte betrokken:

- Parkeren op Marken. Hiervoor wordt aangifte gedaan, maar de activiteit is vrijgesteld dus hoeft er geen Vpb te worden betaald.
- Potentieel winstgevende activiteiten zijn de grond-ex-ploitaties. De grondexploitaties zijn extern getoetst op Vpb plicht. Alleen voor het project Galgeriet is de gemeente Waterland ondernemer dus Vpb plichtig in het jaar dat de gronden geleverd worden. Dat is voor het eerst in 2024. Inschatting is dat er geen fiscale winst uit de Vpb gemaakt wordt.
- Reclame-inkomsten zijn een ondernemersactiviteit dus Vpb plichtig. Vanaf juli 2020 is een contract gesloten voor reclame op bushaltes. We verwachten hiervoor een fiscaal resultaat van ongeveer € 16.000. Te betalen Vpb € 2.500.
- Reststromen opbrengst uit afval. We ontvangen vergoedingen voor oud papier, metaal, vet, etc. De kosten voor het inzamelen van deze materialen is 99% van de opbrengst. We verwachten een fiscale winst hiervoor van ongeveer € 1.000 per jaar. Te betalen Vpb € 150.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom ''Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN'' op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage.

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
7.01 Vennootschapsbelasting	-3	0	0	-3	-3	-3	-3
Totaal	**-3**	**0**	**0**	**-3**	**-3**	**-3**	**-3**

Onvoorzien

Omschrijving programma

In dit programma worden verplicht te ramen bedrag op de begroting voor het opvangen van onvoorzienbare, onuitstelbare en onvermijdbare uitgaven die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien opgenomen.

Bij het gebruik van onvoorzien dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen structurele en incidentele lasten. Gebruik van de post onvoorzien voor structurele zaken heeft tot gevolg dat in jaar t (het begrotingsjaar) dekking door de post onvoorzien aanwezig is, maar in jaar t+1 (het volgende begrotingsjaar) deze dekking niet meer aanwezig is. De dekking moet dan worden gevonden in de totale afweging van de begroting. Ge-steld kan worden dat de post onvoorzien alleen gebruikt moet worden als dekkingsmiddel voor in-ci-den-tele zaken. Waarbij het te hanteren criterium alleen voor de incidentele uitgave is, waarbij uitgegaan moet worden van het ‘drie O’s-scenario’, te weten: onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar. Overigens wordt bij het opstellen van de begroting de post onvoorzien wel als een structurele last aangemerkt, alsmede onderdeel van het weerstandsvermogen.

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom ''Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN'' op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage.

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
8.01 Onvoorzien	-50	0	0	-50	-50	-50	-50
Totaal	**-50**	**0**	**0**	**-50**	**-50**	**-50**	**-50**

Reserves

Omschrijving programma

Financiële ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de mutaties die in deze Voorjaarsnota worden voorgesteld weergegeven in de kolom ''Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN'' op het niveau van programmaonderdeel. De uitsplitsing naar soort mutatie is te vinden in de bijlage.

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Primitieve begroting	Vastgestelde begrotingswijzigingen	Nog vast te stellen begrotingswijzigingen VJN	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
9.01 Reserves	1.650	0	1.067	2.717	1.324	1.106	977
Totaal	**1.650**	**0**	**1.067**	**2.717**	**1.324**	**1.106**	**977**

Financiële begroting

Begroting 2026 - 2029

Bedragen x € 1.000

Programmaonderdeel	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Lasten 2028	Baten 2028	Saldo 2028	Lasten 2029	Baten 2029	Saldo 2029
Exploitatie	**-64.534**	**63.312**	**-1.222**	**-55.266**	**54.260**	**-1.006**	**-55.008**	**53.982**	**-1.026**	**-55.811**	**54.861**	**-950**
1. Ruimtelijk domein	**-9.575**	**4.012**	**-5.563**	**-6.183**	**1.236**	**-4.947**	**-6.194**	**1.236**	**-4.958**	**-6.093**	**1.436**	**-4.657**
1.01 Veiligheid	-3.610	27	-3.583	-3.493	28	-3.465	-3.492	28	-3.464	-3.491	28	-3.463
1.02 Economie en toerisme	-337	36	-301	-337	39	-298	-337	39	-298	-337	39	-298
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	-5.627	3.949	-1.678	-2.352	1.169	-1.183	-2.364	1.169	-1.195	-2.264	1.369	-895
2. Openbaar domein	**-14.430**	**6.752**	**-7.679**	**-13.893**	**6.479**	**-7.415**	**-13.848**	**6.621**	**-7.227**	**-14.773**	**6.791**	**-7.981**
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.554	667	-3.887	-4.534	674	-3.860	-4.522	674	-3.848	-4.517	674	-3.843

Programmaonderdeel	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Lasten 2028	Baten 2028	Saldo 2028	Lasten 2029	Baten 2029	Saldo 2029
2.02 Sportcultuur en recreatie	-5.332	758	-4.575	-4.670	457	-4.213	-4.592	457	-4.134	-5.398	457	-4.941
2.03 Milieu	-4.544	5.327	783	-4.689	5.347	658	-4.734	5.489	755	-4.857	5.660	803
3. Sociaal domein	**-27.708**	**9.761**	**-17.947**	**-22.415**	**4.169**	**-18.245**	**-22.265**	**4.310**	**-17.955**	**-22.479**	**4.309**	**-18.169**
3.01 Onderwijs	-1.953	103	-1.850	-1.887	103	-1.785	-1.920	103	-1.817	-2.094	103	-1.991
3.02 Sociale voorzieningen	-25.420	9.566	-15.853	-20.240	4.067	-16.173	-20.057	4.208	-15.849	-20.097	4.207	-15.890
3.03 Volksgezondheid	-335	92	-243	-288	0	-288	-288	0	-288	-288	0	-288
4. Bestuur	**-2.697**	**445**	**-2.252**	**-2.685**	**453**	**-2.232**	**-2.685**	**453**	**-2.232**	**-2.685**	**453**	**-2.232**
4.01 Bestuur	-2.697	445	-2.252	-2.685	453	-2.232	-2.685	453	-2.232	-2.685	453	-2.232
5. Algemene dekkingsmiddelen	**-524**	**42.285**	**41.762**	**-298**	**41.867**	**41.569**	**-478**	**41.305**	**40.828**	**-290**	**41.815**	**41.525**

Programmaonderdeel	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Lasten 2028	Baten 2028	Saldo 2028	Lasten 2029	Baten 2029	Saldo 2029
5.01 Dividend	-11	220	209	-12	220	208	-13	220	207	-13	220	207
5.02 Lokale heffingen waarvan de bestedin g niet gebonde n is	-392	6.425	6.033	-392	6.440	6.048	-392	6.440	6.048	-392	6.440	6.048
5.03 Algemene uitkering	0	35.362	35.362	0	34.928	34.928	0	34.367	34.367	0	34.876	34.876
5.04 Saldo van financieringsfunctie	-1.070	278	-792	-887	278	-609	-1.047	278	-769	-1.294	278	-1.016
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	949	0	949	993	0	993	975	0	975	1.410	0	1.410
6. Overhead	**-9.548**	**57**	**-9.491**	**-9.740**	**57**	**-9.683**	**-9.487**	**57**	**-9.430**	**-9.440**	**57**	**-9.383**

Programmaonderdeel	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Lasten 2027	Baten 2027	Saldo 2027	Lasten 2028	Baten 2028	Saldo 2028	Lasten 2029	Baten 2029	Saldo 2029
6.01 Overhead	-9.548	57	-9.491	-9.740	57	-9.683	-9.487	57	-9.430	-9.440	57	-9.383
7. Vennootschapsbelasting	**-3**	**0**	**-3**	**-3**	**0**	**-3**	**-3**	**0**	**-3**	**-3**	**0**	**-3**
7.01 Vennootschapsbelasting	-3	0	-3	-3	0	-3	-3	0	-3	-3	0	-3
8. Onvoorzien	**-50**	**0**	**-50**	**-50**	**0**	**-50**	**-50**	**0**	**-50**	**-50**	**0**	**-50**
8.01 Onvoorzien	-50	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-50	-50	0	-50
Reserves	**-63**	**2.780**	**2.717**	**0**	**1.324**	**1.324**	**0**	**1.106**	**1.106**	**0**	**977**	**977**
9. Reserves	**-63**	**2.780**	**2.717**	**0**	**1.324**	**1.324**	**0**	**1.106**	**1.106**	**0**	**977**	**977**
9.01 Reserves	-63	2.780	2.717	0	1.324	1.324	0	1.106	1.106	0	977	977
Totaal	**-64.597**	**66.092**	**1.495**	**-55.266**	**55.584**	**318**	**-55.008**	**55.089**	**80**	**-55.811**	**55.839**	**28**

Investeringskredieten

Lopende kredieten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
1. Ruimtelijk domein				**90**	**0**	**19**	**19**	**19**	**19**
Voorbereiding woningbouw Waterland	2026	5	Economisch nut	90	0	19	19	19	19
2. Openbaar domein				**16.344**	**171**	**1.282**	**1.266**	**1.249**	**1.233**
Voorbereiding nieuwe sporthal Monnickendam	2021	5	Economisch nut	750	12	160	158	155	153
Aanschaf mini containers 2022	2022	10	Economisch nut, dekking door heffing	71	1	8	8	8	8
Ondergronds e restafval containers 2023	2023	10	Economisch nut, dekking door heffing	36	1	4	4	4	4
Aanleg atletiekveld 2023	2023	20	Economisch nut	320	5	21	21	21	20

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Aanschaf mini containers 2024	2024	10	Economisch nut, dekking door heffing	76	1	9	9	9	8
Ondergronds e restafval containers 2024	2024	10	Economisch nut, dekking door heffing	37	1	4	4	4	4
Ondergronds e wijkcontainers	2024	10	Economisch nut, dekking door heffing	30	0	3	3	3	3
Koppel civiel 1	2024	7	Economisch nut	100	2	16	16	15	15
Koppel civiel 2	2024	7	Economisch nut	100	2	16	16	15	15
Maaier (werktuigdrager)	2024	7	Economisch nut	150	2	24	23	23	23
Fietspad Oudelandsdijkje	2024	30	Maatschappelijk nut	79	1	4	4	4	4
Hevelleiding	2024	60	Economisch nut	89	1	3	3	3	3
Fuutstraat GM en HWA	2024	60	Economisch nut	380	6	12	12	12	12
Oevers | Monnickendam, Noordervesting	2024	50	Maatschappelijk nut	550	9	20	20	19	19

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Civ. Kunstwerken | Monnickendam, Spaandersbank	2024	50	Maatschappelijk nut	117	2	4	4	4	4
Civ. Kunstwerken | BiW, lange brug Wagengouw	2024	30	Maatschappelijk nut	204	3	10	10	10	10
Civ. Kunstwerken | Marken, Juliana brug	2024	30	Maatschappelijk nut	110	2	5	5	5	5
Civ. Kunstwerken | Monnickendam, brug Opheve	2024	30	Maatschappelijk nut	100	2	5	5	5	5
Civ. Kunstwerken | Watergang, brug speelveldje	2024	30	Maatschappelijk nut	100	2	5	5	5	5
Wegen | Ilpendam, Fuutstraat	2024	30	Maatschappelijk nut	406	7	20	20	20	19

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Wegen | BiW, Keerngouw	2024	30	Maatschappelijk nut	65	1	3	3	3	3
Voorbereiding Sportpark Markgouw	2024	5	Economisch nut	1.000	16	218	215	212	208
Ondergronds e restafval containers 2025	2025	10	Economisch nut, dekking door heffing	38	1	4	4	4	4
Tractor	2025	7	Economisch nut	65	1	11	10	10	10
Grondwater meet netwerk	2025	20	Economisch nut	200	3	13	13	13	13
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2025	2025	10	Economisch nut	30	0	7	7	7	7
Herstel achterstonderhoud vrijverval riool 2025	2025	60	Economisch nut	626	10	20	20	20	20
Riolering Leohordijkstraat	2025	60	Economisch nut	168	3	5	5	5	5
Herstel achterstonderhoud	2025	75	Economisch nut	97	2	3	3	3	3

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
persleidingen 2025									
Herstel achterstonderhoud elektr mechanisch 2025	2025	20	Economisch nut	288	5	19	19	19	18
Herstel achterstonderhoud gemalen bouwkundig 2025	2025	60	Economisch nut	86	1	3	3	3	3
Oevers | Monnickendam, fietspad gemeentehuis	2025	30	Maatschappelijk nut	358	6	18	17	17	17
Oevers | BiW, Wagengouw	2025	30	Maatschappelijk nut	53	1	3	3	3	3
Oevers | Monnickendam, Hemmeland	2025	30	Maatschappelijk nut	300	5	15	15	14	14
Oevers | Monnickendam, Bloemendaal	2025	30	Maatschappelijk nut	74	1	4	4	4	4

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Oevers | Monnickendam, voetpad Bernhardbrug	2025	30	Maatschappelijk nut	89	1	4	4	4	4
Oevers | Watergang	2025	30	Maatschappelijk nut	381	6	19	19	18	18
Oevers | Marken, Kets	2025	30	Maatschappelijk nut	357	6	18	17	17	17
Oevers | Monnickendam, Nieuwe-/Oude Zijds Burgwal	2025	30	Maatschappelijk nut	500	8	25	24	24	24
Civ. Kunstwerken | Monnickendam, brug tennisver.	2025	30	Maatschappelijk nut	96	2	5	5	5	5
Wegen | Watergang, OR omgeving Stiereveld	2025	30	Maatschappelijk nut	500	8	25	24	24	24
Wegen | Monnickendam, fietspad Pierebaan	2025	30	Maatschappelijk nut	413	7	20	20	20	20

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Wegen | Monnickendam, Rozendaalstraat	2025	30	Maatschappelijk nut	144	2	7	7	7	7
Wegen | Zuiderwoude, Dorpsplein-Dorpsstraat	2025	30	Maatschappelijk nut	800	13	39	39	39	38
Wegen | Ilpendam, Dorpsstraat	2025	30	Maatschappelijk nut	148	2	7	7	7	7
Koppel groen 1	2026	7	Economisch nut	65	0	10	10	10	10
Koppel groen 2	2026	7	Economisch nut	65	0	10	10	10	10
Koppel groen 3	2026	7	Economisch nut	65	0	10	10	10	10
Koppel groen 4	2026	7	Economisch nut	65	0	10	10	10	10
Maaier Torro	2026	7	Economisch nut	122	0	19	19	19	19
Veegwagen	2026	7	Economisch nut	189	0	30	30	29	29
Koppelbomen	2026	7	Economisch nut	179	0	28	28	28	27
Herstel achterstonderhoud	2026	60	Economisch nut	866	0	28	28	28	28

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
vrijverval riool 2026									
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2026	2026	75	Economisch nut	97	0	3	3	3	3
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2026	2026	20	Economisch nut	288	0	19	19	19	18
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2026	2026	60	Economisch nut	86	0	3	3	3	3
Riolering Akkerstraat en Hoogkamplaan	2026	60	Economisch nut	142	0	5	5	5	5
Oevers | Marken, Hoogkamplaan	2026	30	Maatschappelijk nut	328	0	16	16	16	16
Oevers | Marken, Het Trefpunt	2026	30	Maatschappelijk nut	273	0	13	13	13	13

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvingstermijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Civ. Kunstwerken | Monnickendam, brug Padweg	2026	30	Maatschappelijk nut	76	0	4	4	4	4
Civ. Kunstwerken | Monnickendam brug Houtrib	2026	30	Maatschappelijk nut	142	0	7	7	7	7
Wegen | BiW, Hage Weer	2026	30	Maatschappelijk nut	375	0	19	18	18	18
Wegen | Monnickendam, Groene Hart	2026	30	Maatschappelijk nut	400	0	20	20	19	19
Wegen | Ilpendam, Roerdompvervanging	2026	30	Maatschappelijk nut	86	0	4	4	4	4
Wegen | Ilpendam, Spreeuwenstraat-Meerkoetstraat	2026	30	Maatschappelijk nut	316	0	16	15	15	15
Wegen | Ilpendam,	2026	30	Maatschappelijk nut	344	0	17	17	17	16

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Lepelaarstraat									
Wegen | Monnickendam, Zwaluwtong	2026	30	Maatschappelijk nut	356	0	18	17	17	17
Wegen | Monnickendam, Poelkolkdijk bestrating	2026	30	Maatschappelijk nut	70	0	3	3	3	3
Wegen | Monnickendam, Opheve	2026	30	Maatschappelijk nut	138	0	7	7	7	7
Wegen | Monnickendam, parkeerterrein Markgouw	2026	30	Maatschappelijk nut	130	0	6	6	6	6
Voorbereiding Rietlanden	2026	5	Economisch nut	400	0	86	85	84	83
5. Algemene dekkingsmiddelen				**183**	**4**	**5**	**6**	**6**	**6**
Aandelen InWest Regio B.V.	2023	99,9	Niet van toepassing	183	4	5	6	6	6
6. Overhead				**3.449**	**47**	**676**	**666**	**656**	**632**
IV Plan Optim. Digit. dienstv&pro	2022	5	Economisch nut	95	2	21	20	20	20

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
c. team Samenlev.									
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc team Realisatie	2022	5	Economisch nut	85	1	18	18	18	18
ICT Bedrijfsvoering	2022	5	Economisch nut	213	3	45	44	44	29
ICT-ontwikkeling 2024	2024	5	Economisch nut	60	1	13	13	13	12
Investeringen Wet open overheid 2024	2024	5	Economisch nut	111	2	24	24	23	23
Investeringen IV 2024	2024	5	Economisch nut	725	12	157	154	152	150
Moderne werkplek	2024	5	Economisch nut	1.200	19	259	255	252	248
ICT-ontwikkeling 2025	2025	5	Economisch nut	60	1	13	13	13	13
Investeringen Wet open overheid 2025	2025	5	Economisch nut	111	2	24	24	24	23
Investeringen IV 2025	2025	5	Economisch nut	350	1	7	7	7	7

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Dienstverlening 2025	2025	5	Economisch nut	275	4	59	59	58	57
HR (SPP) 2025	2025	5	Economisch nut	50	1	11	11	10	10
Investeringen Wet open overheid 2026	2026	5	Economisch nut	113	0	24	24	24	23
Totaal				**20.066**	**222**	**1.982**	**1.957**	**1.930**	**1.890**

Toekomstige kredieten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
2. Openbaar domein				**33.286**	**0**	**0**	**101**	**1.155**	**1.319**
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2027	2027	60	Economisch nut	1.346	0	0	44	44	43
Herstel achterst onderhoud persleidingen 2027	2027	75	Economisch nut	97	0	0	3	3	3

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2027	2027	20	Economisch nut	288	0	0	19	19	19
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2027	2027	60	Economisch nut	86	0	0	3	3	3
Aanbrengen telemetrie hoofdgemalen 2027	2027	10	Economisch nut	30	0	0	3	7	7
Oevers | Marken, Wittewerf	2027	30	Maatschappelijk nut	164	0	0	8	8	8
Oevers | Monnickendam, Rozendaal	2027	30	Maatschappelijk nut	106	0	0	5	5	5
Oevers | Monnickendam, speeltuin	2027	30	Maatschappelijk nut	114	0	0	6	6	6
Civ. kunstwerken | Marken,	2027	30	Maatschappelijk nut	53	0	0	3	3	3

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
brug Wittewerf									
Wegen | Ilpendam, Leeuwerikstraat	2027	30	Maatschappelijk nut	75	0	0	4	4	4
Wegen | Watergang, Dorpsstraat-Kerkpad	2027	30	Maatschappelijk nut	80	0	0	4	4	4
Bouw nieuwe sporthal Monnickendam	2028	40	Economisch nut	19.046	0	0	0	781	773
Duurzaamheid nieuwe sporthal Monnickendam	2028	40	Economisch nut	1.498	0	0	0	61	61
Herstel achterstonderhoud vrijverval riool 2028	2028	60	Economisch nut	526	0	0	0	17	17
Herstel achterstonderhoud persleidingen 2028	2028	75	Economisch nut	97	0	0	0	3	3

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
Herstel achterst onderhoud elektr mechanisch 2028	2028	20	Economisch nut	288	0	0	0	19	19
Herstel achterst onderhoud gemalen bouwkundig 2028	2028	60	Economisch nut	86	0	0	0	3	3
Riolering Oranjewijk	2028	60	Economisch nut	3.233	0	0	0	106	105
Wegen | Monnickendam, herinrichting Oranjewijk	2028	30	Maatschappelijk nut	1.250	0	0	0	62	61
Herstel achterst onderhoud vrijverval riool 2029	2029	60	Economisch nut	526	0	0	0	0	17
Riolering Broek in Waterland noord	2029	60	Economisch nut	3.233	0	0	0	0	106
Wegen | Marken, Minnebuurt	2029	30	Maatschappelijk nut	1.063	0	0	0	0	52

Omschrijving activum	Jaar eerste investering	Afschrijvings termijn	Omschrijving nut	Kredietbedrag	Kapitaallasten 2026	Kapitaallasten 2027	Kapitaallasten 2028	Kapitaallasten 2029	Kapitaallasten 2030
3. Sociaal domein				**5.000**	**0**	**0**	**205**	**203**	**201**
Nieuwbouw De Rietlanden	2027	40	Economisch nut	5.000	0	0	205	203	201
Totaal				**38.286**	**0**	**0**	**306**	**1.358**	**1.520**

Bijlagen

Kaders voor de begroting 2027

In deze Voorjaarsnota hebben we de actuele ontwikkelingen meerjarig opgenomen. We gebruiken deze als uitgangspunt voor het opstellen van de (meerjaren)begroting 2027.

Naar aanleiding van de cijfers in de meicirculaire bekijken we bij het opstellen van de begroting de ontwikkelingen en de eventueel nodige bezuinigingen. In dit hoofdstuk vindt u een overzicht van de uitgangspunten die we gebruiken bij het opstellen van de (meerjaren)begroting 2027 en de financiële gevolgen daarvan.

Ontwikkelingen

De gemeente kan bij sommige ontwikkelingen weinig of geen invloed uitoefenen. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van het gemeentefonds en de loonkosten. Op andere kosten, zoals materiële lasten en inkomsten uit belastingen en leges, heeft de gemeente wel invloed. Zo kan de gemeente ervoor kiezen om de inflatie op de materiële lasten niet door te voeren, of om de inflatie hoger of lager vast te stellen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Inflatie loonkosten	-682	-673	-672	-672
Inflatie overige materiële lasten	-533	-529	-525	-549
Inflatie belasting- en leges opbrengsten	230	230	230	230
Totaal	**-985**	**-972**	**-966**	**-990**

Effect gemeentefonds

In deze Voorjaarsnota zijn de september- en decembercirculaire 2025 verwerkt, de meicirculaire 2026 is nog niet verwerkt omdat bij het opstellen van de Voorjaarsnota de meicirculaire nog niet was verschenen. De meicirculaire wordt meegenomen in de begroting 2027. Hierin wordt dan ook de inflatie meegenomen.

Ontwikkeling loonkosten

Voor de stijging van de loonkosten gaan wij uit van de Centraal Planbureau (CPB) index loonvoet sector overheid . Deze wordt gesteld op 4,2%.

Stijging van de lasten voor Jeugd en Wmo

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport berekent de prijsindexcijfers die gebruikt kunnen worden om de tarieven in de zorg te indexeren. Dit indexcijfer is op dit moment nog niet bekend. Als het indexcijfer afwijkt van het door ons gebruikte inflatiepercentage van 2,1%, zal dit in de begroting 2027 worden aangepast.

Stijging van de overige materiële lasten

Voor de stijging van de overige materiële lasten (inclusief subsidies) gaan wij uit van de verwachte Centraal Planbureau (CPB) index Prijs materiele overheidsconsumptie. De ontwikkeling van de lasten wordt gesteld op 2,1%.

Stijging belasting- en legesopbrengsten

De stijging van de belasting- en legesopbrengsten wordt berekend als gewogen gemiddelde van de overige inflatiepercentages. Hierbij wordt normaal gesproken rekening gehouden met het verschil tussen de voorspelde inflatie voor 2025 (2,1%) en de werkelijke inflatie over 2025 (2,2%). In de begroting 2025 is een inflatiepercentage van 2,2% voor de overige materiële lasten toegepast dit percentage is gelijk, vandaar dat er geen correctie in 2027 plaatsvindt.

De stijging van de belasting- en legesopbrengsten wordt gesteld op 2,9%.

Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2026

Bedragen x € 1.000

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Exploitatie	**-7.463**	**8.982**	**1.519**	**303**	**223**	**-3**
1. Ruimtelijk domein	**-2.656**	**2.315**	**-341**	**33**	**33**	**167**
1.01 Veiligheid	**-93**	**-10**	**-103**	**10**	**10**	**-10**
Autonome ontwikkelingen	**-93**	**-10**	**-103**	**10**	**10**	**-10**
Actualisatie kapitaallasten duurzaamheid brandweerkazerne Ilpendam	7	0	7	0	0	0
Het ambitieniveau voor weerbaarheid lokaal opstellen en invoeren incl. noodsteunpunten en info	-100	0	-100	0	0	0
Verlaging inkomsten drank en horecavergunningen op basis van realistische verwachting.	0	-10	-10	10	10	-10
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	**-2.562**	**2.325**	**-237**	**23**	**23**	**177**
Autonome ontwikkelingen	**-2.571**	**2.325**	**-246**	**32**	**32**	**168**
Correctie hogere huurinkomsten van medisch centrum Marken	0	8	8	-8	-8	8
Het restant van het budget van de aankoop Kohnstammappartementen	-2.709	0	-2.709	0	0	0
Het restant van het budget van de verkoop Kohnstammappartementen	0	2.709	2.709	0	0	0
Minder uitbestede werkzaamheden ruimtelijke plannen	100	0	100	-100	-100	100
Verlaging bijdragen derden ruimtelijke plannen op basis van realistische verwachting.	0	-27	-27	27	27	-27
Verlaging uitbestede werkzaamheden principe ruimtelijke plannen o.b.v. realistische verwachting	30	0	30	-30	-30	30
Voor inhuur is een extra bedrag nodig in 2026	-50	0	-50	0	0	0

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
CDOKE gelden zijn via gem fonds ontvangen	0	-336	-336	0	0	0
De omgevingsvergunning is onherroepelijk, in 2026 is nog een bedrag van € 37.000, - verschuldigd.	0	37	37	0	0	0
De VTH-taken worden weer door de gemeente uitgevoerd, waardoor de bijdrage aan OD IJmond verlaagd.	63	0	63	-63	-63	63
Hogere kosten voor het als SaaS-applicatie gaan gebruiken van de Wro applicatie NedPlan.	-5	0	-5	5	5	-5
Leges omgevingsverg. zijn o.b.v. van inkomsten project Galgeriet. Deze inkomsten zijn niet jaarlijks.	0	-200	-200	200	200	0
Verschuldigd bedrag bij een onherroepelijke omgevingsvergunning.	0	63	63	0	0	0
2 tranches ad € 36.000, deze bedragen zijn verschuldigd bij onherroepelijke omgevingsvergunning.	0	72	72	0	0	0
Technische correcties	**9**	**0**	**9**	**-9**	**-9**	**9**
Beheer gebouwen begraafplaatsen naar 2.01	9	0	9	-9	-9	9
2. Openbaar domein	**51**	**82**	**133**	**124**	**74**	**-74**
2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	**15**	**-48**	**-34**	**121**	**121**	**-121**
Autonome ontwikkelingen	**23**	**-48**	**-25**	**113**	**113**	**-113**
Actualisatie kapitaallasten civiele kunstwerken	23	0	23	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten fietspad Oudelandsdijkje	3	0	3	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten vervanging Wilhelminabrug	0	0	0	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten wegen	83	0	83	0	0	0
Extra kosten t.b.v. de uitvoering van de mobiliteitsagenda	-116	0	-116	0	0	0
Hogere bijdrage HHNK inzake wegen	-38	0	-38	38	38	-38

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Kosten voor jaarlijkse DigiD audit voor de DigD koppeling van de applicatie Citypermit	-5	0	-5	5	5	-5
Toename kosten gladheidsbestrijding i.v.m. strenge winter	-7	0	-7	0	0	0
Vergoeding Rijkswaterstaat voor strooien haven Marken	0	20	20	0	0	0
Lagere inkomsten leges inzake de parkeerschijfzone	0	-68	-68	68	68	-68
Na de implementatie van de moderne werkplek moest er een speciale app komen.	-2	0	-2	2	2	-2
Actualisatie kapitaallasten kademuur Beestenmarkt	2	0	2	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten oevers	81	0	81	0	0	0
Technische correcties	**-9**	**0**	**-9**	**9**	**9**	**-9**
Beheer gebouwen begraafplaatsen vanuit 1.03	-9	0	-9	9	9	-9
2.02 Sport, cultuur en recreatie	**-35**	**0**	**-35**	**63**	**13**	**-13**
Autonome ontwikkelingen	**-35**	**0**	**-35**	**63**	**13**	**-13**
Actualisatie kapitaallasten aanleg atletiekveld	16	0	16	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten toplaag kunstgrasvelden	11	0	11	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten voorbereiding sportpark Markgouw	2	0	2	0	0	0
Schoonmaakonderhoud is niet begroot voor Gymzaal Ilpendam	-19	0	-19	19	19	-19
Bedrag voor het opstellen van een omschrijving en afstemmen van monumentenbeleid met buurtgemeenten.	-3	0	-3	3	3	-3
Afname leasekosten i.v.m. aanschaf leaseauto's	24	0	24	-24	-24	24
Toename verzekeringspremie i.v.m. vervanging en uitbreiding wagenpark	-15	0	-15	15	15	-15

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Werkzaamheden onveilige populieren	-50	0	-50	50	0	0
2.03 Milieu	**71**	**131**	**202**	**-61**	**-61**	**61**
Autonome ontwikkelingen	**71**	**131**	**202**	**-61**	**-61**	**61**
Actualisatie kapitaallasten hevelleiding	1	0	1	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten riolering	50	0	50	0	0	0
Kosten druk en bindwerk o.a. door digitale mogelijkheden inzien en betalen aanslagen	-3	0	-3	3	3	-3
Actualisatie kapitaallasten minicontainers	15	0	15	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten ondergrondse restafval containers	11	0	11	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten ondergrondse wijkcontainers	3	0	3	0	0	0
Kosten druk en bindwerk o.a. door digitale mogelijkheden inzien en betalen aanslagen	-7	0	-7	7	7	-7
N.a.v. trend afgelopen jaren ramen we de afvalstoffenheffing bij	0	70	70	-70	-70	70
Subsidie over de tweede tranche projectkosten SMP (soortenmanagementplan).	0	61	61	0	0	0
3. Sociaal domein	**-5.289**	**5.623**	**334**	**80**	**80**	**-80**
3.01 Onderwijs	**-6**	**0**	**-6**	**6**	**6**	**-6**
Autonome ontwikkelingen	**-6**	**0**	**-6**	**6**	**6**	**-6**
Correctie kosten VvE bijdrage huisvesting Gouwzeeschool	-6	0	-6	6	6	-6
3.02 Sociale voorzieningen	**-5.324**	**5.623**	**299**	**74**	**74**	**-74**
Autonome ontwikkelingen	**-5.274**	**5.623**	**349**	**74**	**74**	**-74**
De bijdrage van het Rijk voor de opvang van Oekrainers nog geraamd moet worden	0	5.139	5.139	0	0	0
De bijdrage van het Rijk voor leefgeld moet nog geraamd worden	0	214	214	0	0	0

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
De huur van de handbalkantine voor de opvang van Oekrainers nog geraamd moeten worden	-11	0	-11	0	0	0
De inhuurkosten van de locatiemanager en een adm. medewerker voor de opvang van Oekrainers.	-205	0	-205	0	0	0
De kosten voor de opvang van Oekraïners	-458	0	-458	0	0	0
De kosten voor de opvang van Oekrainers betreffende het Lakeland	-2.421	0	-2.421	0	0	0
Het bedrag wat verhaald kan worden op ontvangen uitkeringen	0	8	8	0	0	0
Het inhuren van administratief personeel inzake de opvang van Oekrainers	-116	0	-116	0	0	0
Het leefgeld wat betaald wordt aan de Oekrainers moet nog geraamd worden.	-220	0	-220	0	0	0
Het ontvangen van de eigen bijdrage voor Oekrainers moet nog geraamd worden.	0	267	267	0	0	0
Minder zittingen van de Adviesraad sociaal domein waardoor de presentiegelden afnemen	7	0	7	0	0	0
De bijdrage van het COA voor ambtelijke inzet	0	24	24	0	0	0
De kosten voor de opvang van asielzoekers	-75	0	-75	0	0	0
De kosten voor inhuur voor het COA	-7	0	-7	0	0	0
Te hoog geraamde vergoeding voor WSW'ers die werkzaam zijn bij het leerwerkbedrijf Groendienst	0	-39	-39	39	39	-39
De kosten van het Wmo-vervoer nemen jaarlijks toe doordat er meer gebruik van wordt gemaakt	-45	0	-45	45	45	-45
Door de toename van het aantal Wmo-cliënten nemen de inkomsten uit de eigen bijdragen toe	0	10	10	-10	-10	10

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Een verlenging van een lokale verblijfsplek voor een jeugdige en de uithuisplaatsing van een gezin	-1.322	0	-1.322	0	0	0
Hogere lasten op basis van de huidige cliënten die Jeugdhulp Verblijf overig krijgen.	-361	0	-361	0	0	0
Er zijn meer PGB's voor Wmo begeleiding aangevraagd en toegekend dan er was geraamd	-9	0	-9	0	0	0
Er zijn meer PGB's voor Wmo hulp bij het huishouden aangevraagd en toegekend dan er was geraamd	-14	0	-14	0	0	0
Hogere bovenregionale inkoop jeugd door ziektevervanging, CAO ontw. en Bibob onderzoek inkoop	-18	0	-18	0	0	0
Technische correcties	**-50**	**0**	**-50**	**0**	**0**	**0**
De overheadkosten van de GR zijn begroot op 1 plek. Deze kosten worden nu verdeeld.	-50	0	-50	0	0	0
3.03 Volksgezondheid	**41**	**0**	**41**	**0**	**0**	**0**
Autonome ontwikkelingen	**-9**	**0**	**-9**	**0**	**0**	**0**
Kosten voor de overgang van de MABZ naar de GR voor de uitvoering van de MABZ.	-9	0	-9	0	0	0
Technische correcties	**50**	**0**	**50**	**0**	**0**	**0**
De overheadkosten van de GR zijn begroot op 1 plek. Deze kosten worden nu verdeeld.	50	0	50	0	0	0
4. Bestuur	**-54**	**0**	**-54**	**3**	**3**	**-3**
4.01 Bestuur	**-54**	**0**	**-54**	**3**	**3**	**-3**
Autonome ontwikkelingen	**-54**	**0**	**-54**	**3**	**3**	**-3**
Dit betreft kosten voor de reintegratieverplichting van de wethouders (APPA)	-33	0	-33	0	0	0

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
Het automatiseren van processen en een efficiencyslag is een extra module vereist.	-3	0	-3	3	3	-3
Voor het gebruik van applicatie Taskmaster t.b.v. vastleggen klantcontacten zijn dit jaar nog kosten.	-18	0	-18	0	0	0
5. Algemene dekkingsmiddelen	**-6**	**961**	**955**	**23**	**-7**	**40**
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	**-6**	**-52**	**-58**	**43**	**43**	**-43**
Autonome ontwikkelingen	**-6**	**-52**	**-58**	**43**	**43**	**-43**
Kosten druk en bindwerk o.a. door digitale mogelijkheden inzien en betalen aanslagen	-5	0	-5	5	5	-5
Na aanlevering van de begrotingscijfers 2026 bleek dat de WOZ-waardestijging lager was dan gedacht.	0	-215	-215	0	0	0
Kosten druk en bindwerk o.a. door digitale mogelijkheden inzien en betalen aanslagen	-2	0	-2	2	2	-2
Kosten druk en bindwerk o.a. door digitale mogelijkheden inzien en betalen aanslagen	0	0	0	0	0	0
Minder honden aangemeld hierdoor zijn de inkomsten hondenbelasting lager.	0	-7	-7	7	7	-7
N.a.v. trend afgelopen jaren ramen we de precariobelasting af	0	-25	-25	25	25	-25
Dit jaar komt er nog een vergoeding van het COA voor asielzoekers hotel Volendam	0	200	200	0	0	0
Geen controlekosten inzake forensenbelasting	3	0	3	-3	-3	3
Kosten druk en bindwerk o.a. door digitale mogelijkheden inzien en betalen aanslagen	-2	0	-2	2	2	-2
Minder belastingplichtigen voor woonforensenbelasting.	0	-5	-5	5	5	-5
5.03 Algemene uitkering	**0**	**1.013**	**1.013**	**-20**	**-49**	**83**
Autonome ontwikkelingen	**0**	**1.013**	**1.013**	**-20**	**-49**	**83**

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
De september en decembercirculaire 2025 zijn verwerkt.	0	1.013	1.013	-20	-49	83
6. Overhead	**491**	**0**	**491**	**40**	**40**	**-53**
6.01 Overhead	**491**	**0**	**491**	**40**	**40**	**-53**
Autonome ontwikkelingen	**491**	**0**	**491**	**40**	**40**	**-53**
Aanbesteding verwerken en schonen archief Blok B t.b.v. overbrengen naar Waterlands Archief	-40	0	-40	0	0	0
Aanschaffen van nieuwe stoelen voor de raad en herstofferen stoelen vergaderzalen	-49	0	-49	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten dienstverlening	55	0	55	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten ICT-ontwikkelingen	218	0	218	0	0	-14
Actualisatie kapitaallasten moderne werkplek	240	0	240	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten optimalisatie digitale dienstverlening	36	0	36	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten strategisch personeelsplan	10	0	10	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten tractiemiddelen	74	0	74	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten wet open overheid	45	0	45	0	0	0
Applicatie t.b.v. begrotingscyclus Lias blijkt iets duurder te zijn dan gedacht	-3	0	-3	3	3	-3
Een groot aantal beeldschermen en laptops is fysiek afgeschreven.	-15	0	-15	0	0	0
Inzet beveiliging i.v.m. incident, rekening gehouden met 10 weken inzet	-30	0	-30	0	0	0
Inzet communicatie voor de regiodeal	-25	0	-25	25	25	-25
Jaarlijkse kosten GPP-Woo liggen hoger dan bij aanvang van het realisatietraject daarvan begroot.	0	0	0	6	6	-6
Kosten mutatiesignalering dakkapellen in het kader van het verbeterplan basisregistraties	-2	0	-2	2	2	-2

	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029
My-Lex Archive benodigd voor het geautomatiseerd uitplaatsen van eeuwig te bewaren dossiers.	-20	0	-20	0	0	0
Voor het aanmaken en afhandelen van zaken in XXLLNC is een extra module van toegevoegde waarde.	-4	0	-4	4	4	-4
Reserves	**-63**	**-37**	**-100**	**0**	**0**	**0**
9. Reserves	**-63**	**-37**	**-100**	**0**	**0**	**0**
9.01 Reserves	**-63**	**-37**	**-100**	**0**	**0**	**0**
Autonome ontwikkelingen	**-63**	**-37**	**-100**	**0**	**0**	**0**
Actualisatie kapitaallasten optimalisatie digitale dienstverlening	0	-36	-36	0	0	0
Actualisatie kapitaallasten toplaag kunstgrasvelden	0	-1	-1	0	0	0
Verschuldigd bedrag bij een onherroepelijke omgevingsvergunning.	-63	0	-63	0	0	0
Totaal	**-7.526**	**8.944**	**1.419**	**303**	**223**	

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
ATS	Applicant Tracking System
AZWA	Aanvullend zorg- en welzijnsakkoord
bijv.	Bijvoorbeeld
BIO2	Basis Informatiebeveiliging Overheid 2.0
BTLH	Bureau Toerisme Laag Holland
ca.	Circa
CPB	Centraal Planbureau
CVD	Coördinated Vulnerability Disclosure
DMO	Destinatie Marketing Organisatie
enz.	Enzovoort
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GPP	Generiek Publicatieplatform
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HZW	Huisartsenzorg Zaanstreek Waterland
i.v.m.	In verband met
incl.	Inclusief
IZA	Integraal Zorg Akkoord
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
MABZ	Meldpunt & Advies Bijzondere Zorg
MKB	Midden Klein Bedrijf
n.a.v.	Naar aanleiding van
o.a.	Onder andere
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg
PGB	Persoonsgebonden Budget
PO	Primair Onderwijs
PSA	Psychosociale Arbeidsbelasting
SaaS	Software as a Service
SMP	Soortenmanagementplan
t.b.v.	Ten behoeve van
VO	Voortgezet Onderwijs

Afkorting	Betekenis
Vpb	Vennootschapsbelasting
VrZW	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
Woo	Wet open overheid
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening